

nt

naš tednik

LETO XXXIV. — Številka 39 30. septembra 1982 Cena 5.— šil. (7 din)
Poština plačana v gotovini Celovec P. b. b.
Erscheinungsort Klagenfurt Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

Piktogrami . . .
stran 2

Slovesna otvoritev
K. G. Zadruga Pliberk
stran 3

Gospodarske novice
stran 3

60-letnica SPD
„Jepa-Baško jezero“
stran 5

Občinska seja na Bistrici

V ponedeljek, 27. 9., je zboroval občinski svet na Bistrici v Rožu. Glavna točka dnevnega reda je veljala domu v novem športnem centru ob Dravi, za katero je zdaj razpis zaključen in bodo pretežno domača podjetja lahko začela z gradnjo.

Župan Baurecht je na koncu še poročal, da je zastopstvo občine čestitalo prof. Goršetu za 85-letnico in da je slavljencev mogel sprejeti darilo občine. Občina je od prof. Goršeta v zadnjem času kupila 30 reliefov, ki jih namerava podariti tistim gostom, ki so vsaj že desetkrat preživeli svoj dopust v bistriški občini.

Dr. Feinig, odbornik Volilne skupnosti, je nato za umetnost očitno zelo odprte občinske očete vprašal, zakaj nobeden vidni predstavnik občine ni čutil potrebe, da bi se poka-

zal pri kaki prireditvi slikarskega tedna. Odgovril mu je župan, da je sicer imel namen priti na odprtje razstave, pač pa je do zadnjega dne zaman čakal pismenega vabila. Osebnostno (ustno) vabilo predsednika Koče je bilo očitno premalo. Kulturni referent je sicer priznal, da je dobil vabilo, pač pa ne uvidi, da se ljudje tako razburjajo, kajti nesramni napad na bistriško občino v zadnjem Našem tedniku kulturnega človeka ni vreden. Na ta ugovor je dr. Feinig rahlo podvomil, če je možno opravičiti zadržanje do slikarskega tedna z žurnalistično pointirano glosso, ki je bila tiskana dva tedna pozneje. Na vprašanje, če ni le lani izraženo mnenje, da je slikarski teden menda za Kočno za nekaj številik prevelik, bilo merodajno, pa ni dobil nobenega odgovora.

Slovinci v Kanalski dolini razočarani:

Delo v Kanalski dolini je resno ogroženo

Že pred leti so se Slovenci v Kanalski dolini obrnili predvsem na koroške slovenske osrednje organizacije, ker „smo si tudi po mentaliteti povsem enaki“ (tako Salvatore Venosi, ki je skupno z župnikom M. Gariupom duša slovenskega narodnostnega delovanja v

Kanalski dolini). Po obisku Slovenske skupnosti pri NSKS novembra 1981 pa je Venosi v pismu NT poudaril svoje prepričanje, da smo na Koroškem „resno razmislili, da Slovenci v Kanalski dolini odslej ne smejo več biti predmet raznih solidarnostnih izjav in televizijskih intervjujev, ampak je treba mnogo več.“ Namreč: predvsem konkretne pomoči, kajti z dolgoletnimi obljubami ne bomo mogli preprečiti asimilacije težko ogroženega slovenskega naroda v lepi Kanalski dolini.

Danes sta župnik Gariup in Venosi zelo potrta ter razočarana. „Razočarana sta, ker teh dolgoletnih obljub niso izpolnili niti v Celovcu niti v Trstu in tudi ne v Ljubljani“ — kot je povedal tajnik KKZ, Nužej Tolmajer včeraj v slovenski oddaji celovškega radia. Predstavniki KKZ (Lovro Kaselj, Nužej Tolmajer in Zalka Olip) so se namreč zadnji petek srečali v Ukvah z zastopniki Slovenske katoliške prosvete v Gorici (delegacija je vodil dr. Kazimir Humar) ter Slovencev v

Kanalski dolini (predstavnika: župnik M. Gariup in S. Venosi). Mdr. so sklenili, da bodo prihodnje leto konec septembra priredili na Koroškem Teden primorskih Slovencev.

Toda kot rečeno: zastopnika Slovencev v Kanalski dolini, ki delata požrtvovalno ter z velikim idealizmom za svoj narod, sta zelo potrta in razočarana. Dejansko je mnogo konkretnih vprašanj, ki jih je treba rešiti, če hočemo, da se v Kanalski dolini ohrani slovenski življenjski prostor. Rešiš pa jih lahko samo tedaj, če nudimo Slovenci v Trstu, na Koroškem in v matični domovini Slovincem v Kanalski dolini konkretno pomoč. Trenutno je npr. obstoj glasbene šole v Ukvah resno ogrožen — zaradi finančnih ter organizatoričnih težav. Isto velja za pouk slovenščine. Dvojezični list „Ukve“ je prav tako zabredel v velike finančne težave, tako da že resno razmišljajo o ukinitvi lista. Da ne govorimo o usodnih gospodarskih in socialnih problemih. Predvsem pa: Slovenci

V nedeljo, 3. oktobra 1982, ob 10.30 uri bo
otvoritev ljudske šole v Bilčovsu

Spored:

1. Otvoritev
— Bläsergruppe der Jagdgemeinschaft iz Bilčovsa
2. Pesmi in ljudski plesi
— Sängerrunde, Bilčovs
— Volkstanzgruppe „Schneerose“
— mešani pevski zbor SPD „Bilka“
3. Pozdrav in kratko poročilo župana Hanzija Ogrisa
4. Pesmi in recitacije učencev ljudske šole Bilčovs
5. Slavnostni govor deželnega glavarja Leopolda Wagnerja
6. Blagoslovitev šole: dekan Leopold Kassl
7. Koroška himna

v Kanalski dolini nimajo potrebnih kadrov ter finančnih sredstev!

Omenili smo le nekaj konkretnih primerov, vendar konkretne pomoči ni. Ne vem, ali naj bi jokali, kleli ali molili“ (Salvatore Venosi). Če ne bo prišlo čimprej do konkretnih rešitev, je resno ogroženo delo, s ka-

terim je — kot je znano — z velikim idealizmom začel Mario Gariup, župnik v Ukvah.

In še nekaj: zadnji tork je bila velika delegacija primorskih Slovencev v Ljubljani pri novem predsedniku CK ZKS Andreju Marincu — brez Slovencev v Kanalski dolini . . .

UVODNIK

Skupno živimo, skupno ustvarjamo

Že leta 1848 so ustanovili Kmečko gospodarsko zadrugo Pliberk z namenom, da nudi svojim članom in prebivalcem tega območja odkup njihovih pridelkov, ter da omogoči nakup vseh potrebščin, ki jih je potrebovalo takrat še pretežno kmečko prebivalstvo. Seveda se mora prav gospodarska ustanova hitro prilagoditi spremembam v gospodarskem razvoju.

Ker je postala s strani naših prebivalcev želja po večji ponudbi vedno glasnejša, sta se odgovorna odbora zadruga pred dvema letoma odločila soglasno za izgraditev novih in modernih poslovnih prostorov. Vsi gospodarsko-napredni občani so za to kazali veliko razumevanje, številni pa so nam tudi konkretno pomagali, ustanoviti sodobno zadrugo v obliki, kakršna se vam danes predstavlja. Ob tej priliki se zahvaljujem v imenu nas vseh sestram in bratom Trampuš, ki so nam omogočili nakup zemljišča. Zahvala velja nadzornemu odboru zadruga, s predsednikom Valentinom Kumrom, ki je dostikrat pomagal s svojim strokovnim nasvetom, vsem članom upravnega odbora, ki so pomagali vsak po svojih močeh pri uresničevanju tega projekta, dolgoletnim predsednikom upravnega in nadzornega odbora Cirilu Opetniku in Janezu Buchwaldu, ter odborniku Luki Boročniku, vsem odbornikom Zveze slovenskih zadrug v Celovcu, gospodarskim odborom slovenskih osrednjih organizacij, vsem domačinom in okrajnim uradom, ki so na katerikoli način imeli opravke pri reševanju odprtih vprašanj v zvezi z novo gradnjo, vsem prijateljem oddelka IV pri Uradu veznega kanclerja, ki so nam pomagali s svojim nasvetom pri izdelavi finančnega načrta, gospodu županu, njegovim sodelavcem in občinskimi odbornikom občine Pliberk, gospodu deželnemu glavarju, ki nas je ob tej priliki počastil s svojim obiskom in ob koncu še veznemu kanclerju dr. Kreiskemu za osebni telegram in državnemu sekretarju dr. Nußbaumerju za poslane čestitke.

Veseli nas, da tudi mi lahko nudimo domačinom delovna mesta. Ves svet pretresa gospodarska kriza. Vsi politiki upajo, da jo bomo čim prej prestali. Vemo pa tudi, da nobena politika ne more biti uspešna, če ji manjka zdrava gospodarska osnova.

S tem ko ustvarjamo to osnovo, ustvarjamo istočasno kvalificirana delovna mesta (npr. za absolvente trgovskih šol). Skupno živimo, skupno ustvarjamo, skupno nosimo tudi ves gospodarski riziko s tem, da investiramo v nove gospodarske ustanove. Zavedamo se te skupnosti, v kateri nočemo biti asimilirani, temveč integrirani člani te skupnosti. To hotenje dokazujemo s tem, da so pri tej gradnji delale izključno firme iz domače občine Pliberk. Brez dvoma krepi Kmečka gospodarska zadruga domače gospodarstvo. Prizadeva pa si tudi za razumevanje med prebivalstvom s tem, da upošteva vse domačine — slovensko in nemško govoreče.

Poleg tega pa se trudimo tudi za boljše gospodarsko sodelovanje med našim prebivalstvom in prebivalstvom sosednje Slovenije. Gotovo bi bilo za obe strani koristno, da bi še nadalje razmišljali o vseh možnostih še boljše gospodarskega sodelovanja preko državne meje. Posebno nas veseli, da lahko s tem v zvezi pozdravljamo prijatelje iz občine koroške regije v Sloveniji.

(Iz nedeljskega govora predsednika KGZ Pliberk inž. F. Kapuna.)

Fizični napad na sina avstrijskega konzula

Peter Stern

Pravijo, da šport menda zbljuje narode. To, kar se je pa dogajalo v nedeljo na nogometnem igrišču v Blatogradu (Moosburg), pa s športom nima nič več skupnega, kvečjemu je spominjalo na različne pogrome in podobno. Kot znano, je SAK

igral v nedeljo v Blatogradu prvenstveno igro proti tamkajšnjemu moštvu in igro tudi dobil. Domačini in pa njihovi navijači pa tega niso mogli prenesti in so ves svoj gnoj zilili na sodnika, ki je po njihovem domačine hudo oškodoval. Po igri so domačini, med njimi vrsta redarjev polili sodnika s pivom, ga opljuvali in mu hudo grozili, tako da je morala policija na pomoč. Že med tekmo samo pa so bili deležni tako SAK-ovi igralci kot tudi njihovi navijači vseh mogočih besednih tvorbo sfantaziranih navijačev. Vse, kar je količkaj bilo mogoče uporabiti za psovko, so uporabili. Po igri so domači navijači videli, da jim bo ptička — beri sodnik Hauk — sfrčala in so se polni domovinske zvestobe zagnali na navijače SAK. Tudi ti so morali prečuti vse mogoče psovke, nekaterih bi si tudi esesovci v kacetih ne mogli

boljše zmisлити. Eden od teh navijačev se je posebno izkazal, pa tudi njegova spremljevalka. Zmerjal je skupino slovenskih mladincev, ki so stali skupaj. Med njimi je bil tudi Peter Stern, sin avstrijskega konzula v Ljubljani, Cirila Sterna. Blatograjski navijač je zmerjal vse naokoli in Peter Stern mu je odgovoril, naj da mir. Prijateljica tega „navijača“ je psovala slovenske mladince s „Schajs Tschuschen“ („osrani Čuši“) in Peter ji je odgovoril, da tudi ona ni nič boljše. V tem hipu pa ga je mahnil njen spremljevalec s pestjo po ušesu, da se mu je vlila kri. Oče je takoj poklical policijo in ta je ujela pretepača. Po dolgem tajanju je le moral priznati, da ga je udaril, saj je bil Peter Stern krvav. Zanimivo pa je tudi, da si je moral Ciril Stern pomagati s svojim diplomatskim potnim listom.

TEDNIKOV KOMENTAR

Piše

Heidi Stingler

Šele v zadnjih tednih je postal bilčovskim občanom — in ne le tem — jasen pojem o piktogramih. Danes ve vsak, da so to mednarodni znaki, ki se v vedno večji meri uporabljajo v javnem življenju, npr. na kolidorih, letališčih itd.; to se pravi, povsod tam, kjer ni možna komunikacija s sosedom. V najnovejšem času pa tudi tam, kjer

Upamo, da bodo naši občinski očetje na predlog Enotne liste začeli razmišljati in se le odločili za nadomestitev piktogramov s pisanimi oznakami. Saj se zavedajo prav gotovo tudi oni, da je ljudska šola kraj, kjer se učijo otroci brati in pisati in je to kraj, kjer se srečajo ljudje, ki so komunikativna bitja. To so otroci, ki pridejo v šo-

Piktogrami ...

se hočejo odgovorni izogibati na ta način reševanju jezikovnih problemov.

Konkretno: gre za napise oz. piktograme v notranjosti nove ljudske šole v Bilčovsu. Tudi psihologi so mnenja in nam potrjujejo, da so piktogrami dobri le tam, kjer ni možen sporazum, kjer ne razumemo sosedu, ker ne govori našega jezika, ne pa na krajih, kjer naj bi vladala „vzgoja v prijateljskem duhu“, kot predvideva to zakon o manjšinskem šolstvu na Koroškem/ Lehrplan für Minderheiten-Volksschulen, številka 2 in 4. Nadalje obravnava to vprašanje zakon o organizaciji šole/Schulorganisationsgesetz v § 2/1 ter zakon o šolskem pouku/Schulunterrichtsgesetz § 17/1 in § 51/1. Ti zakoni poudarjajo med drugim, da imajo tudi učitelji pravico in dolžnost, da sooblikujejo in vplivajo na šolsko dogajanje; to se pravi, da bo potrebno, da se bodo zavzeli za odstranitev piktogramov v prvi vrsti učitelji, katerim pripisujemo največje psihološko znanje, saj je tudi (ena) učiteljica na ljudski šoli v Bilčovsu v občinskem odboru.

lo in imajo le razmeroma skromen besedni zaklad, katerega jim je treba pomagati razvijati, ne pa nasprotno, dopuščati, da bodo (naši otroci) jezikovno onemeli.

Razveseljivo pa je dejstvo, da je postal napis na zunanji steni šole nekoliko večji in da se je popravila napaka z hačekom, ki je bil prvotno hrvaški. Lepo bi bilo, če bi oznaki „SCHULE/ŠOLA“ dodali še „VOLKS-/LJUDSKA-“, kakor v Selah in ta napis postavili na bolj vidno mesto tega poslopja. Zopet enkrat pa smo videli, da naši občinski odborniki nimajo konkretnega odnosa do dvojezičnosti. Vedno spet vidimo neenako ravnanje glede dvojezičnih napisov; na nekaterih javnih poslopih, kot npr. na novi ljudski šoli, imamo napise v razmerju 1:1 (SCHULE/ŠOLA), na drugih zopet 2:1 (GEMEINDEAMT LUDMANNSDORF/OBČINSKI URAD), na drugih, kot npr. na gasilskem domu pa imamo sploh samo nemške napise. Treba bo, da bodo naši občinski očetje dokončno rešili to zadevo.

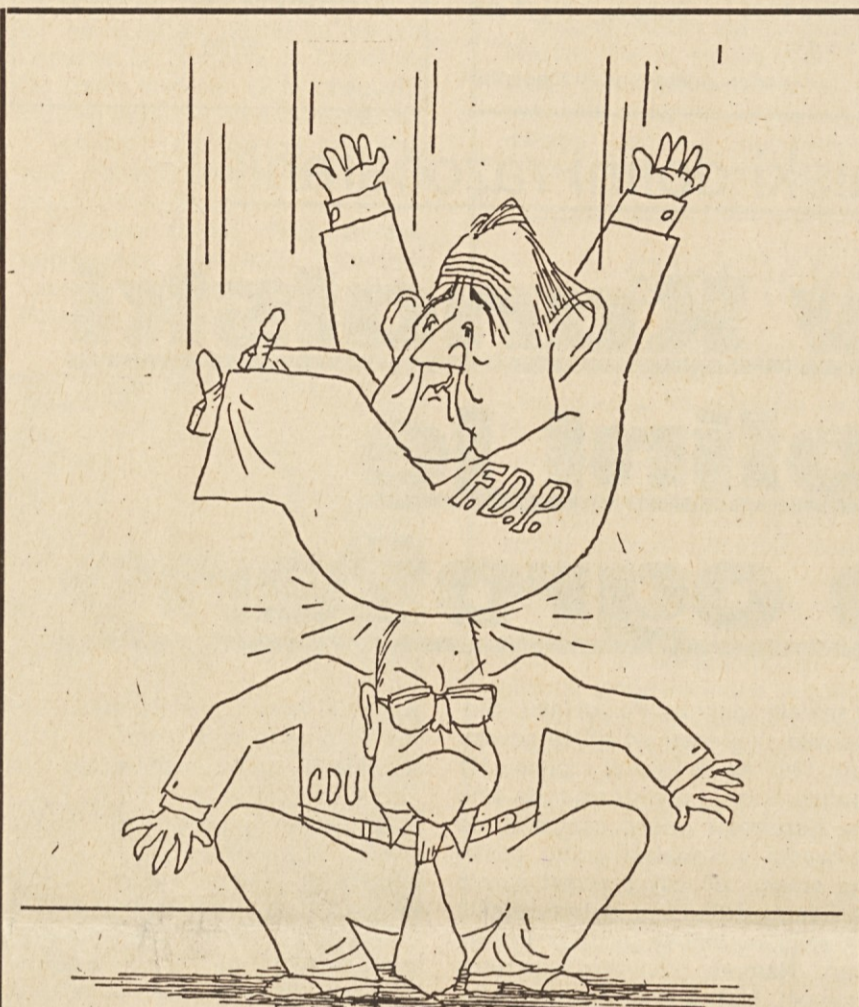
Proti strategiji
»Schlußstrich«

Letošnji, šesti Oktoberski tabor bo v soboto, 9. oktobra 1982 pri Šoštarju v Globasnici.

Pred dvanajstimi leti, oktobra 1970 so nemškonalne sile na Koroškem formulirale politični program „končne črte“. Torej zgodovina na Koroškem še ni potegnila „končne črte“. Pod dva naroda jo potegne samo, ko eden od obeh

ne obstaja več“, je takrat zapisal Ruf der Heimat. Do danes tega gesla ni nihče preklcal. Nasprotno, medtem so ga spet in spet zavili v lepe besede, ki so ustvarjale vtis sprave. Toda nikjer ni takega omota, ki bi lahko spremenil bistvo tega stavka — uničenje naroda kot cilj zgodovinskega procesa.

Koroški politiki so o tem progra-

Karikatura nazorno prikaže aktualne razmere v ZRN Nemčiji: FDP je zupustila koalicijsko vlado, ker misli da bo lahko s CDU sodelovala bolj uspešno. Vendar oba, tako Kohl (CDU) kot Genscher (FDP) sta napravila račun brez kočmarja oziroma volilcev: pri nedeljskih volitvah v Hessenu sta doživela velik poraz.

Karikatura Ironimus („Die Presse“)

matskem stavku vedno molčali. Koroški politiki so ravnali: dosledno so začeli z eksekucijo tega programa. Trpeli so „ortstafelsturm“, sklenili so preštevanje manjšin, sklenili so protimanjšinski pakt in protimanjšinski zakon, sodno so preganjali Slovence, ki so se angažirali za ustavne pravice.

Vendar so videli, da se „schlußstrich“ ne da tako hitro in radikalno potegniti. In tako se je strategija po sprejetju sedmojuljske zakonodaje prilagodila novim razmeram: nič spektakularnih akcij, zato pa na tihem, v vsakdanjem življenju vztrajno delovanje s tako imenovanimi demokratičnimi sredstvi oblasti, s tihim pritiskom.

Dojeli so, da je dovolj, če poskrbijo za to, da se na javnih mestih, npr. na železniški postaji ne sme govoriti slovensko; da se prepovejo dvojezični napisi v dvojezičnih šolah; da od slovenskih organizacij spet in spet terjajo nemške vloge namesto dosedanjih slovenskih; da preprosto z administrativnimi, birokratskimi sredstvi preprečujejo, da bi se ljudje posluževali svojega materinega jezika. In da je dovolj, če slovenske organizacije vlečejo za nos, da jih sicer vabijo na razgovore, da pa jih spet odpojejo; da se sicer razgovarjajo z njimi, vendar brez vsakega rezultata; da jih odpravijo z drobtinicami, češ, to je pa izpolnitev vseh manjšinskovarstvenih določil. Hkrati pa se čisto v smislu heimatdienstovskih zahtev začenejajo lotevati šolskega vprašanja, v prepričanju, da je po odpravi obveznega dvojezičnega pouka treba storiti drugi korak in še naprej okrniti dvojezično šolstvo. To bi bil dejansko „Schlußstrich“ pod zgodovinsko delo treh generacij, zapečatenje usode slovenske manjšine kot narodnostne skupnosti, ki je obsojena na smrt.

To je treba preprečiti. K temu bomo skušali na Oktoberskem taboru prispevati. S predlogi, z mobiliziranjem, tudi s seznanjanjem ljudi, da gre drugače. Podprite nas pri teh prizadevanjih. Pridite na Oktoberski tabor v Globasnico!

„Otroku jemljejo pravico do jezika“

Karel Smolle o dvojezični vzgoji v bistriškem otroškem vrtcu

Naš tednik: Gospod Smolle, 14 staršev iz občine Bistrica v Rožu in obe slovenski prosvetni društvi, Kočna in Št. Janž so 19. julija letos zahtevali od občine, naj omogoči slovenskim otrokom v občinskem otroškem vrtcu tudi dvojezično vzgojo. To zahtevo ste poslali tudi na Urad zveznega kanclerja, na obe slovenski osrednji organizaciji in koroškemu deželnemu glavarju. Občina še ni odgovorila, deželni glavar pa. V svojem odgovoru trdi, da zakon o otroških vrtcih sploh ne predvideva dvojezičnih otroških vrtcev.

Wagner je presenetil

Smolle: Mnenje deželnega glavarja, da je celo diskusija o dvojezičnem otroškem vrtcu nemogoča, me je negativno presenetilo. Že obstajajo dvojezični vrtci in jih je na podlagi tega zakona mogoče napraviti. Red za otroški vrtec, ki ga izda nosilec vrtca, bi moral v dvojezičnih občinah Koroške brezdvoma zagotoviti dvojezično oskrbo otrok. Nadalje predpisuje zakon nadzorstvo pedagoške plati. Dežela je tu odpovedala. Občina Bistrica v Rožu, ki je dvojezična, ni sklenila takega reda za otroški

vrtec, ki bi odgovarjal v pedagoškem smislu sestavi dvojezičnega prebivalstva.

Naš tednik: Župan in pa deželni glavar v svojem pismu se izgovarjata na kompetentnost zvezne vlade in da se mora deželna vlada ravnati po zvezni.

Argument birokrata ...

Smolle: To je argument birokrata, ne pa pedagoga. Dejstvo je, da tako dežela kot tudi zveza in občina niso izpolnile svojih obveznosti. Ponovno doživljamo igro ping-ponga, ko si dežela, zveza in občina porivajo odgovornost med seboj sem in tja. Žalostno je le, da gre to konec koncev na račun otrok in staršev. Vse to pa v dobi, ki je končno spoznala, kako važno je znanje jezikov.

Naš tednik: V svojem pismu trdi Wagner, da občina za nastavitve nove, dvojezično izobražene vrtnarice nima denarja. Jasno pa je, da vsi občani pridno plačujejo davke, a za slovenske otroke in take, ki bi obiskovali dvojezično skupino vrtca, pa ni nobenega groša.

Smolle: Iz Wagnerjevega pisma je možno razbrati samo dvoje: ali imajo starši toliko denarja, da sa-

mi vzdržujejo dvojezični otroški vrtec ali pa ne bodo dobili ničesar. Prizadeti starši naj kar dvakrat plačajo: enkrat davke občini, drugič pa vzdrževanje lastnega dvojezičnega vrtca, kar bi pravzaprav morala prevzeti občina.

Naš tednik: Deželni glavar nadalje meni, da člen 7 ADP ni zadostna podlaga za ustanovitev dvojezičnih vrtcev in se sklicuje na Zakon o narodnih skupnostih. Do sedaj tako dežela, občina in zveza niso ničesar ukrenile za ustanovitev dvojezičnih vrtcev. Slovenci smo sami ustanovili kar tri dvojezične vrtce in deželni glavar piše tako, kot bi to napravila dežela.

Gre za otroke

Smolle: Naše upravičene zahteve gradimo na določilih senzerenske državne pogodbe iz leta 1919 in državne pogodbe iz leta 1955. V odstavku 2 člena 7 je govora o osnovni izobrazbi, v odstavku 4 pa o enakopravni udeležbi pripadnikov slovenske narodne skupnosti pri kulturnih ustanovah.

Wagner očita Slovencem, da zganjajo politiko getoiziranja, zapiranja vaze. V tem konkretnem primeru zahtevamo, da so vsi javni

otroški vrtci na južnem Koroškem dvojezični. Pač najde izgovor, kakor ga potrebuje. Samo da ne pride do rešitve, ki bi koristila prebivalstvu južne Koroške. Jasno je treba reči, da gre za otroke, ne pa za probleme deželnega glavarja ali župana. Čudim se, da tako deželni glavar kot tudi župan, oba sta pedagog, v tej zadevi nimata kaj resnejšega povedati kot samo to, da si pač občani naredijo sami svoj dvojezični vrtec, poleg tega pa naj pridno in dodatno financirajo javnega, ki ga vrhu tega ne obiskuje zadostno število otrok.

Naš tednik: Kaj boste podvzeli?

„Kompetence“ ...

Smolle: Nestrpnost čakamo odgovor občine, kajti medtem se je otroški vrtec že pričel. Radovedni smo za stališče kanclerja, ki mu ja po besedah deželnega glavarja pristojajo glavne kompetence v tej zadevi. Bog ve, kako se bo tepel zanje. Poslužili se bomo vseh pravnih možnosti in teh ni malo. Če bo jasno, da občine načelno ovirajo dvojezične vrtce, bomo morali podvzeti resne korake. Kajti ne gre, da bi bili slovenski ali pa dvojezični otroci že v naprej izključeni iz javnih vrtcev.

Treba je pa ponovno poudariti, da tudi sedanji zakon o otroških vrtcih ne preprečuje ustanovitve javnih dvojezičnih vrtcev in je stvar občine, da glede na dvojezično prebivalstvo take vrtce ustanovi. Taka občina je tudi Bistrica v Rožu. Torej velja pravilo, naj občina ravna tako, kot je želja občanov ne pa po svoji dobrodušnosti. Določeno število staršev je jasno zahtevalo dvojezično oskrbo v otroškem vrtcu. Občina ima nalogo, da to upošteva, ne pa, da prezira želje občanov.

Naš tednik: Hvala za pogovor.

Franc Wakounig

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“.

Uredništvo: Jože Wakounig (glavni urednik), urednika: Janko Kulmesch in Franc Wakounig; Viktringer Ring 26, 9020 Celovec.

Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec.

NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek, naroča se na naslov: „Naš tednik“, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec. Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave: 0 42 22/72 5 65. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradišče 10, 61000 Ljubljana, tel. 22 30 23.

KG Zadruga Pliberk je odprla prostore **Samopomoč v kritičnem obdobju**

Samopomoč koroških Slovencev je bila zmeraj tisti in skorajda edini garant, ki je zagotavljal na vseh področjih krepitve in prarast. To so spoznali leta 1848 v Pliberku, ko so ustanovili Kmečkogospodarsko zadrugo. Inž. Fridl Kapun je v svojem slavnostnem nagovoru omenil to samopomoč in je rekel da je bila Zadruga ustanovljena z namenom, da pomaga kmetom, nudi članom in prebivalcem tega območja odkup njihovih pridelkov in nakup vseh potrebščin.

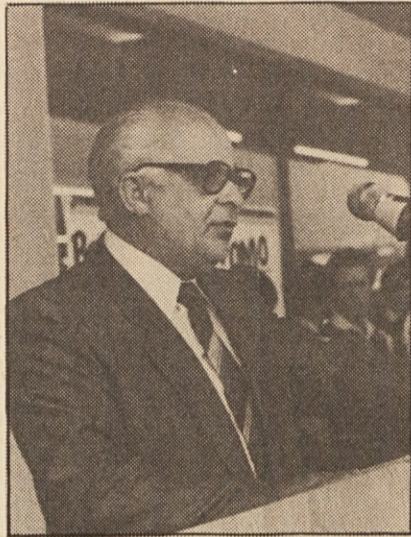
Zvesta temu namenu, a z velikimi težavami se je pliberška Zadruga le polagoma razvijala. Prišli so novi, mladi ljudje v odbor in zadružniki so spoznali, tako Kapun: »da se mora prav gospodarska ustanova prilagati hitrim spremembam v gospodarskem razvoju«.

V nedeljo, pri lepem vremenu je pliberška kmečkogospodarska zadruga slavnostno predala svoje nove prostore, blagovno hišo in skladišče namenu, ki so ga zadružniki ob ustanovitvi zapisali v dokument. Blagovna hiša je že nekaj časa odprta — Naš tednik je o tem že poročal — in je zelo priljubljen nakupovalni center.

Zbralo se je ogromno število domačinov, rojakov iz Slovenije in vrsta častnih gostov, med njimi deželni glavar Wagner, oba predsednika osrednjih slovenskih organizacij Grilc in Wieser, župan mestne občine Pliberk Mikusch s podžupani Kumerjem in Oschmautzem ter finančnim referentom Vautijem, predsednik Zveze slovenskih Zadrug Hanzi Ogris, dekan Kristo Srienc in župnik Kulmež, generalni konzul SFRJ v Celovcu Marko Kržišnik in konzul Alfonz Naberžnik, predstavniki sosednjih občin in predstavniki občin Koroške regije v Sloveniji.

Prejšnji zadružni prostori že dolgo niso več bili primerni za sodobno poslovanje, zato se je odbor pred dvema letoma po dolgem premlevanju problemov odločil za gradnjo novega, večjega in tudi bolj funkcionalnega poslopja. Po enem letu gradnje je zadružno poslopje v Pliberku bilo dograjeno in po nekaj tednih poslovanja v nedeljo slavnostno odprto.

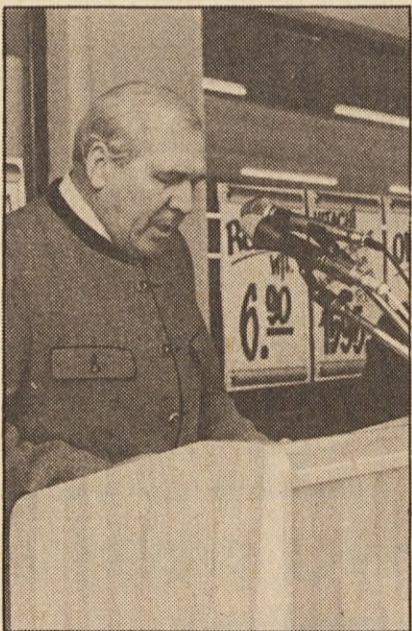
Predsednik Zadrugne zveze Hanzi Ogris je v svojem govoru prikazal razvoj pliberške Kmečkogospodarske zadruga in je omenil tudi družino Trampuž, ki je dala na razpolago zemljišče. Družini Trampuž se je zahvalil tudi predsednik KG Zadruga Pliberk Fridl Kapun.

Predsednik ZSZ, Hanzi Ogris

Predsednik Kmečke gospodarske zadruga Pliberk, inž. Fridl Kapun

Pliberški župan F. Mikusch

Nova zadružna veleblagovnica je v vsakem oziru usmerjena na potrebe prebivalstva, odkar je odprta, radi prihajajo kupci, saj je tudi postrežba odlična.

Samopomoč pliberških zadružnikov je prav v času gospodarske recesije velikega pomena, saj je našlo delo pri Zadrugi lepo število domačinov, ki bi sicer morali s trebuhom za kruhom na vlak, kot je to zapisal v eni svojih pesmi domači pesnik.

Nova blagovna hiša je tudi obojgitev za mestno občino Pliberk,

je dejal župan Mikusch. Postala bo pomemben gospodarski dejavnik v občini in njena ponudba bo tudi pospeševala maloobmejni promet s Slovenijo.

Predsednik Kapun je v govoru dejal: Skupno živimo, skupno ustvarjamo, v nove gospodarske ustanove. Zavedamo se te skupnosti, v kateri nočemo biti asimilirani temveč integrirani. Mimo teh jasnih in jednatih besed tudi Wagner ni mogel, ki je samo podprl Kapunove besede. Pozdravil je iniciativo KG Zadruga, ki se je polna upanja v bodočnost lotila gradnje novih zadružnih prostorov, blagovnice in skladišča.

Po slavnostni otvoritvi je dekan Kristo Srienc blagoslovil vse prostore in rekel, naj bo ta hiša vedno pod božjim blagoslovom, kjer naj se vsak dobro in domače počuti.

Nato so si vsi ogledali blagovnico, ki je opremljena po najbolj sodobnih merilih in je ponudba velika. Od gospodinjskih potrebščin preko velike ponudbe prehrane, gospodarskih in vsakodnevnih potrebščin ter igrač — vsak najde v blagovnici tisto, kar potrebuje.

Slavnost sta oplešala zbora Edinost in Podjuna.

Vsem sta žarela zadovoljstvo in sreča z obrazov, zato so vsi še dolgo ostali in se okrepčali s klobasami in pivom.

Franc Wakounig

**Kupujte pri
domaćih
tvrdkah**

**— kupujte pri
K. G. ZADRUGI
Pliberk**

Otvoritev se je udeležilo lepo število častnih gostov, mdr. dr. Grilc

Gospodarske novice

● Koroška

Koroško podržavljeno podjetje BBU bo v naslednjih letih dobilo od zvezne vlade na Dunaju okoli pol milijarde šilingov v namen kritja nastalih izgub.

● Pliberk-Šmihel-Žvabek

Pred kratkim so imele posojilnice Pliberk, Šmihel in Žvabek svoj občni zbor, kjer so sklenile združitev vseh posojilnic v eno močno enoto, v Posojilnico Pli-

berk. S tem se bo v Žvabeku in Šmihelu poslovalo naprej s še večjo vnemo in zavzetostjo pod okriljem pliberške posojilnice. Z združitvijo je nastala še močnejša hranilna in kreditna enota na tem območju, saj bo združevala okoli 80 milijonov hranilnih vlog in bo imela nad milijardo šilingov letnega prometa. Tako bo mdr. nudila še boljši servis, boljše kreditne možnosti, kar je gotovo v veliko korist domačemu gospodarstvu.

● Šmihel-Slovenija-Nemčija

V Šmihelu se je ustanovilo nadaljnih 100 delovnih mest: tovarna Knecht je zopet investirala. Pred kratkim je povišala osnovni kapital za 18 milijonov šilingov na 21 milijonov. Pri tej tovarni je družabnik tudi Tesnilka iz medvod (Slovenija), ki se ni udeležila povišanja kapitala. Tako je njen delež padel pod 1% osnovnega kapitala.

● Koroška-Slovenija

Podjetje Hanlo iz Spitala ob Dravi je skupaj s podjetjem WIGO iz Feldkirchna ustanovilo novo podjetje „Alpenland“ za izdelavo montažnih hiš. S tem bo prekinilo sodelovanje z mariborskim podjetjem Marles, kar pomeni, da bo prišlo iz Slovenije na Koroško za okoli 100 milijonov šilingov manj blaga. To pomeni hkrati padec koroškega importa iz Slovenije za 30%, torej krepek udarec glede sodelovanja med obema deželama.

● Brnca

Za športne trgovine veje oster konkurenčni veter: to je občutila tudi športna trgovina brnškega ELANA. S 30. septembrom 1982 je morala zapreti svoja vrata, čeprav leži centralno, med Beljakom, Podkorenem in zimskimi športnimi središči. To gotovo pomeni veliko škodo za naše rojake potrošnike iz Slovenije.

Dekan Kristo Srienc je blagoslovil novo poslopje

TEDNIKOV KOMENTAR

Piše
Heidi Stingler

Šele v zadnjih tednih je postal bilčovskim občanom — in ne le tem — jasen pojem o piktogramih. Danes ve vsak, da so to mednarodni znaki, ki se v vedno večji meri uporabljajo v javnem življenju, npr. na kolo dvorih, letališčih itd.; to se pravi, povsod tam, kjer ni možna komunikacija s sosedom. V najnovejšem času pa tudi tam, kjer

Upamo, da bodo naši občinski očetje na predlog Enotne liste začeli razmišljati in se le odločili za nadomestitev piktogramov s pisanimi oznakami. Saj se zavedajo prav gotovo tudi oni, da je ljudska šola kraj, kjer se učijo otroci brati in pisati in je to kraj, kjer se srečajo ljudje, ki so komunikativna bitja. To so otroci, ki pridejo v šo-

Piktogrami ...

se hočejo odgovorni izogibati na ta način reševanju jezikovnih problemov.

Konkretno: gre za napise oz. piktograme v notranjosti nove ljudske šole v Bilčovsu. Tudi psihologi so mnenja in nam potrjujejo, da so piktogrami dobri le tam, kjer ni možen sporazum, kjer ne razumemo sosedu, ker ne govori našega jezika, ne pa na krajih, kjer naj bi vladala „vzgoja v prijateljskem duhu“, kot predvideva to zakon o manjšinskem šolstvu na Koroškem/Lehrplan für Minderheiten-Volksschulen, številka 2 in 4. Nadalje obravnava to vprašanje zakon o organizaciji šole/Schulorganisationsgesetz v § 2/1 ter zakon o šolskem pouku/Schulunterrichtsgesetz § 17/1 in § 51/1. Ti zakoni poudarjajo med drugim, da imajo tudi učitelji pravico in dolžnost, da sooblikujejo in vplivajo na šolsko dogajanje; to se pravi, da bo potrebno, da se bodo zavzeli za odstranitev piktogramov v prvi vrsti učitelji, katerim pripisujemo največje psihološko znanje, saj je tudi (ena) učiteljica na ljudski šoli v Bilčovsu v občinskem odboru.

lo in imajo le razmeroma skromen besedni zaklad, katerega jim je treba pomagati razvijati, ne pa nasprotno, dopuščati, da bodo (naši otroci) jezikovno onemeli.

Razveseljivo pa je dejstvo, da je postal napis na zunanji steni šole nekoliko večji in da se je popravila napaka z hačekom, ki je bil prvotno hrvaški. Lepo bi bilo, če bi oznaki „SCHULE/ŠOLA“ dodali še „VOLKS-/LJUDSKA-“, kakor v Selah in ta napis postavili na bolj vidno mesto tega poslopja. Zopet enkrat pa smo videli, da naši občinski odborniki nimajo konkretnega odnosa do dvojezičnosti. Vedno spet vidimo neenako ravnanje glede dvojezičnih napisov; na nekaterih javnih poslopih, kot npr. na novi ljudski šoli, imamo napise v razmerju 1:1 (SCHULE/ŠOLA), na drugih zopet 2:1 (GEMEINDEAMT LUDMANNSDORF/OBČINSKI URAD), na drugih, kot npr. na gasilskem domu pa imamo sploh samo nemške napise. Treba bo, da bodo naši občinski očetje dokončno rešili to zadevo.

Proti strategiji »Schlußstrich«

Letošnji, šesti Oktoberski tabor bo v soboto, 9. oktobra 1982 pri Šoštarju v Globasnici.

Pred dvanajstimi leti, oktobra 1970 so nemškonalne sile na Koroškem formulirale politični program „končne črte“. „Torej zgodovina na Koroškem še ni potegnila ‚končne črte‘. Pod dva naroda jo potegne samo, ko eden od obeh

ne obstaja več“, je takrat zapisal Ruf der Heimat. Do danes tega gesla ni nihče preklical. Nasprotno, medtem so ga spet in spet zavili v lepe besede, ki so ustvarjale vtis sprave. Toda nikjer ni takega omota, ki bi lahko spremenil bistvo tega stavka — uničenje naroda kot cilj zgodovinskega procesa.

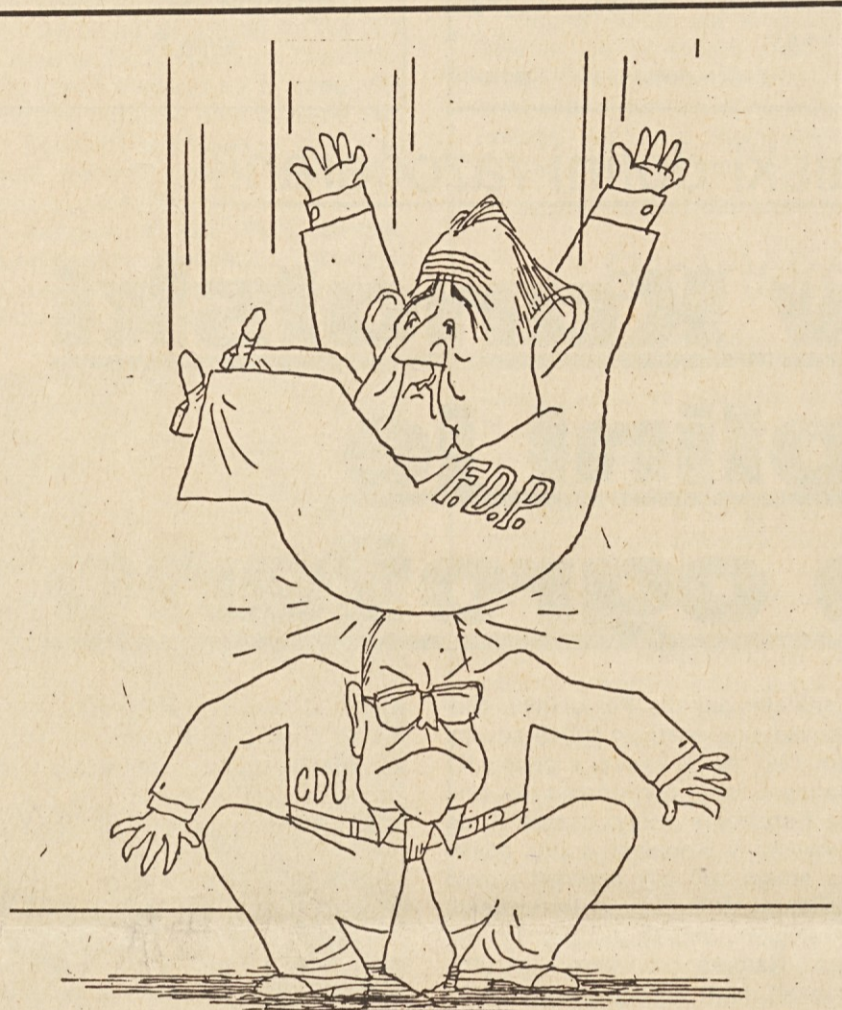
Koroški politiki so o tem progra-

matkem stavku vedno molčali. Koroški politiki so ravnali: dosledno so začeli z eksekucijo tega programa. Trpeli so „ortstafelsturm“, sklenili so preštevanje manjšin, sklenili so protimanjšinski pakt in protimanjšinski zakon, sodno so preganjali Slovence, ki so se angažirali za ustavne pravice.

Vendar so videli, da se „schlußstrich“ ne da tako hitro in radikalno potegniti. In tako se je strategija po sprejetju sedmojuljske zakonodaje prilagodila novim razmeram: nič spektakularnih akcij, zato pa na tihem, v vsakdanjem življenju vztrajno delovanje s tako imenovanimi demokratičnimi sredstvi oblasti, s tihim pritiskom.

Dojeli so, da je dovolj, če poskrbijo za to, da se na javnih mestih, npr. na železniški postaji ne sme govoriti slovensko; da se prepovejo dvojezični napisi v dvojezičnih šolah; da od slovenskih organizacij spet in spet terjajo nemške vloge namesto dosedanjih slovenskih; da preprosto z administrativnimi, birokratskimi sredstvi preprečujejo, da bi se ljudje posluževali svojega materinega jezika. In da je dovolj, če slovenske organizacije vlečejo za nos, da jih sicer vabijo na razgovore, da pa jih spet odpovejo; da se sicer razgovarjajo z njimi, vendar brez vsakega rezultata; da jih odpravijo z drobtinicami, češ, to je pa izpolnitev vseh manjšinskovarstvenih določil. Hkrati pa se čisto v smislu heimatdienstovskih zahtev začenjajo lotevati šolskega vprašanja, v prepričanju, da je po odpravi obveznega dvojezičnega pouka treba storiti drugi korak in še naprej okrniti dvojezično šolstvo. To bi bil dejansko „Schlußstrich“ pod zgodovinsko delo treh generacij, zapečatenje usode slovenske manjšine kot narodnostne skupnosti, ki je obsojena na smrt.

To je treba preprečiti. K temu bomo skušali na Oktoberskem taboru prispevati. S predlogi, z mobiliziranjem, tudi s seznanjanjem ljudi, da gre drugače. Podprite nas pri teh prizadevanjih. Pridite na Oktoberski tabor v Globasnico!

Karikatura nazorno prikaže aktualne razmere v ZRN Nemčiji: FDP je zupustila koalicijsko vlado, ker misli da bo lahko s CDU sodelovala bolj uspešno. Vendar oba, tako Kohl (CDU) kot Genscher (FDP) sta napravila račun brez kočmarja oziroma volilcev: pri nedeljskih volitvah v Hessenu sta doživela velik poraz.

karikatura Ironimus („Die Presse“)

„Otroku jemljejo pravico do jezika“

Karel Smolle o dvojezični vzgoji v bistriškem otroškem vrtcu

Naš tednik: Gospod Smolle, 14 staršev iz občine Bistrica v Rožu in obe slovenski prosvetni društvi, Kočna in Št. Janž so 19. julija letos zahtevali od občine, naj omogoči slovenskim otrokom v občinskem otroškem vrtcu tudi dvojezično vzgojo. To zahtevo ste poslali tudi na Urad zveznega kanclerja, na obe slovenski osrednji organizaciji in koroškemu deželnemu glavarju. Občina še ni odgovorila, deželni glavar pa. V svojem odgovoru trdi, da zakon o otroških vrtcih sploh ne predvideva dvojezičnih otroških vrtcev.

Wagner je presenetil

Smolle: Mnenje deželnega glavarja, da je celo diskusija o dvojezičnem otroškem vrtcu nemogoča, me je negativno presenetilo. Že obstajajo dvojezični vrtci in jih je na podlagi tega zakona mogoče napraviti. Red za otroški vrtec, ki ga izda nosilec vrtca, bi moral v dvojezičnih občinah Koroške brezdvoma zagotoviti dvojezično oskrbo otrok. Nadalje predpisuje zakon nadzorstvo pedagoške plati. Dežela je tu odpovedala. Občina Bistrica v Rožu, ki je dvojezična, ni sklenila takega reda za otroški

vrtec, ki bi odgovarjal v pedagoškem smislu sestavi dvojezičnega prebivalstva.

Naš tednik: Župan in pa deželni glavar v svojem pismu se izgovarjata na kompetenčnost zvezne vlade in da se mora deželna vlada ravnati po zvezni.

Argument birokrata ...

Smolle: To je argument birokrata, ne pa pedagoga. Dejstvo je, da tako dežela kot tudi zveza in občina niso izpolnile svojih obveznosti. Ponovno doživljamo igro ping-ponga, ko si dežela, zveza in občina porivajo odgovornost med seboj sem in tja. Žalostno je le, da gre to konec koncev na račun otrok in staršev. Vse to pa v dobi, ki je končno spoznala, kako važno je znanje jezikov.

Naš tednik: V svojem pismu trdi Wagner, da občina za nastavitve nove, dvojezično izobražene vrtnarice nima denarja. Jasno pa je, da vsi občani pridno plačujejo davke, a za slovenske otroke in take, ki bi obiskovali dvojezično skupino vrtca, pa ni nobenega groša.

Smolle: Iz Wagnerjevega pisma je možno razbrati samo dvoje: ali imajo starši toliko denarja, da sa-

mi vzdržujejo dvojezični otroški vrtec ali pa ne bodo dobili ničesar. Prizadeti starši naj kar dvakrat plačajo: enkrat davke občini, drugič pa vzdrževanje lastnega dvojezičnega vrtca, kar bi pravzaprav morala prevzeti občina.

Naš tednik: Deželni glavar nadalje meni, da člen 7 ADP ni zadostna podlaga za ustanovitev dvojezičnih vrtcev in se sklicuje na Zakon o narodnih skupnostih. Do sedaj tako dežela, občina in zveza niso ničesar ukrenile za ustanovitev dvojezičnih vrtcev. Slovenci smo sami ustanovili kar tri dvojezične vrtce in deželni glavar piše tako, kot bi to napravila dežela.

Gre za otroke

Smolle: Naše upravičene zahteve gradimo na določilih senžermenske državne pogodbe iz leta 1919 in državne pogodbe iz leta 1955. V odstavku 2 člena 7 je govora o osnovni izobrazbi, v odstavku 4 pa o enakopravni udeležbi pripadnikov slovenske narodne skupnosti pri kulturnih ustanovah.

Wagner očita Slovincem, da zganjajo politiko getoiziranja, zapiranja vase. V tem konkretnem primeru zahtevamo, da so vsi javni

otroški vrtci na južnem Koroškem dvojezični. Pač najde izgovor, kakor ga potrebuje. Samo da ne pride do rešitve, ki bi koristila prebivalstvu južne Koroške. Jasno je treba reči, da gre za otroke, ne pa za probleme deželnega glavarja ali župana. Čudim se, da tako deželni glavar kot tudi župan, oba sta pedagoga, v tej zadevi nimata kaj resnejšega povedati kot samo to, da si pač občani naredijo sami svoj dvojezični vrtec, poleg tega pa naj pridno in dodatno financirajo javnega, ki ga vrhu tega ne obiskuje zadostno število otrok.

Naš tednik: Kaj boste podvzeli?

„Kompetence“ ...

Smolle: Nestrno čakamo odgovor občine, kajti medtem se je otroški vrtec že pričel. Radovedni smo za stališče kanclerja, ki mu ja po besedah deželnega glavarja pristojajo glavne kompetence v tej zadevi. Bog ve, kako se bo tepel zanje. Poslužili se bomo vseh pravnih možnosti in teh ni malo. Če bo jasno, da občine načelno ovirajo dvojezične vrtce, bomo morali podvzeti resne korake. Kajti ne gre, da bi bili slovenski ali pa dvojezični otroci že v naprej izključeni iz javnih vrtcev.

Treba je pa ponovno poudariti, da tudi sedanji zakon o otroških vrtcih ne preprečuje ustanovitve javnih dvojezičnih vrtcev in je stvar občine, da glede na dvojezično prebivalstvo take vrtce ustanovi. Taka občina je tudi Bistrica v Rožu. Torej velja pravilo, naj občina ravna tako, kot je želja občanov ne pa po svoji dobrodušnosti. Določeno število staršev je jasno zahtevalo dvojezično oskrbo v otroškem vrtcu. Občina ima nalogo, da to upošteva, ne pa, da prezira želje občanov.

Naš tednik: Hvala za pogovor.

Franc Wakounig

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“.

Uredništvo: Jože Wakounig (glavni urednik), urednika: Janko Kulmesch in Franc Wakounig; Viktringer Ring 26, 9020 Celovec.

Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec.

NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek, naroča se na naslov: „Naš tednik“, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec. Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave: 0 42 22/72 5 65. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradišče 10, 61000 Ljubljana, tel. 22 30 23.

PRIREDITVE

Kotmara vas

VESELICA „GORJANCEV“

Prireditelj: SPD „Gorjanci“ v Kotmari vasi

Kraj: pri Puschnigu v Št. Kandrofu
Čas: sobota, 2. oktobra 1982, ob 20. uri

Za ples igrajo „Fantje iz Podjune“. Srečolov! Pristrčno vabljeni!

BLATO

Ogled filma „CVETJE V JESENI“

Prireditelj: Koroška dijaška zveza

Kraj: klub KDZ na Blatu

Čas: sobota, 2. oktobra 1982, ob 20. uri

Vsi pristrčno vabljeni!

GLASBENA ŠOLA NA KOROŠKEM

sprejema učence za pouk violine
pogoj: starost od 6—8 let, muzikalnost, talent

Rok prijave: 15 oktober 1982

Avdicija — preizkus vsak torek ob 15. uri v dijaškem domu SŠD, Tarviserstr. 16, v Celovcu.

Št. Primož

ŽEGNANJE IN BLAGOSLOVITEV NOVIH ZVONOV

Čas: nedelja, 10. 10. 1982

9.30 slovesna sv. maša

po maši blagoslovitev novih zvonov
Od blizu in daleč pristrčno vabljeni!

Obiščite galerijo Wernerja Berga

Vodstvo Werner Bergove galerije sporoča, da je galerija v Pliberku od četrta, 20. 5. 1982 do 31. 10. 1982 spet vsak dan od 10.00 do 12.00 in od 16.00 do 18.00 ure odprta.

Obisk galerije je po dogovoru možen tudi izven navedenega časa.

Tudi letos je razstavljenih večje število slik, katerih še nikjer niso pokazali. V posebnem prostoru je nameščena cela vrsta fotografij iz umetnikovega življenja.

KDZ

vabi na predavanje

„ALI JE LATINŠČINA DANES ŠE POTREBNA?“

Predava: prof. Jože Wakounig, v sredo, 6. 10. 1982, ob 19.30 uri v klubu KDZ

Uredništvo Našega tednika

razpisuje

mesto urednika

Interesenti (interesentke), ki imajo ustrezno izobrazbo, obvladajo oba deželna jezika in so že odslužili vojaški rok, naj se javijo pisмено na naslov:

Naš tednik — uredništvo
Viktringer Ring 26
9020 Celovec

ter priložijo prošnji življenjepis. Plača po dogovoru. Vstop takoj možen.

Vabimo Vas, da se na poti skozi Slovenijo mimo Trojan oglasite v prijetnem gostišču „MAČEK“, v vasi Šentgotard. Strežemo vsak dan od 7. ure do 23. ure z domačimi in tujimi specialitetami, ter z dobro kapljico. Možna je tudi prenočitev za manjše ali večje skupine.

Cena dnevnega penziona je 400.— din. V bližini so Medijske toplice v Izlakah, kjer se lahko kopate v termalnem bazenu.

V petek in soboto pa je odprt Disko od 21. do 3. ure zjutraj.

Maček Stane
Šentgotard 15 A
61222 Trojanje

Oktobrski tabor

9. oktobra 1982 pri Šoštarju v Globasnici. Začetek ob 14.30 uri s sporedom za najmlajše. Ob 16.30 glasbeni spored, ob 17.30 aktivna razprava vseh navzočih na temo: „Tvoje prve izkušnje z diskriminacijo“. Ob 19. uri večerni spored.

Na Oktobrskem taboru sodelujejo: skupina Kikeriki z otroškim gledališčem, lutkovna skupina „odra mladje“, glasbene skupine Atemlos, Emil & Co., Karl Gott, Otroci socializma iz Ljubljane, skupina ZOT & Andrea Maffei iz Bozna in drugi.

V petek, 8. oktobra 1982 ob 18. uri bo na Univerzi v Celovcu KONCERT s skupinami: Atemlos, Karl Gott, Kundalini, Otroci socializma.

Podlubič

Zadnji torek nas je za vedno zapustila Marija Blažej, Krotnikova mama, stara 77 let. Pokojno poznamo kot skrbno, verno in narodnozavedno mater. Rodila je osem sinov, ki jih je morala skupno z že rajnim možem Francem vzgajati v težavnih socialnih okoliščinah. Vendar je kljubovala in je lahko bila ponosna na svoje otroke, ki so se vsi znali uspešno uveljaviti vsak v svojem poklicu. Zadnje mesece je rajna Krotnikova mama morala nositi križ težke bolezni, a je vse te težave premagovala potrpežljivo in pogumno. Krotnikova mama je bila tudi zvesta bralka Našega tednika in drugih slovenskih listov ter knjig. Danes smo jo spremili na šmihelsko pokopališče k zadnjemu počitku.

Domača zemlja naj ji bo lahka, otrokom, katerim naj bo rajna Krotnikova mama tudi v bodoče vzgled, ter ostalim sorodnikom, pa izrekamo naše iskreno sožalje.

Zbornik krške škofije

V torek, 28. septembra je v Waaggasse predstavil celovški škof Kapellari Zbornik krške škofije za leto 1981/82. Zbornik, ki je precej obširen je izšel v nakladi 6000 izvodov, in je to šesti po vrsti. Prvič je v zborniku tudi šematizem evangeličanskih in starokrščanskih veroizpovedi, kar je ekumenska gesta. Treba pa je tudi povedati, da je prvič tiskala zbornik Mohorjeva tiskarna, kar je vodja škofijskega tiskovnega oddelka dr. Muhrer posebej poudaril in je pri predstavitvi pozdravil tudi vodjo mohorjevih obratov dr. Antona Korena.

Letošnji zbornik je zelo obširen, pregleden in kot je bila doslej navada, so slovenske oz. dvojezične fare tudi v zborniku navedene dvojezično. Naše bralce bosta gotovo zelo zanimala članka o Valentinu Omanu in o Tinjskem domu. Oba članka sta dvojezična. V Zborniku je cerkev podala tudi svoje finančno stanje. (Več o zborniku bomo poročali v naslednji številki NT).

Jahrbuch der Diözese Gurk 1983
Zbornik krške škofije 1983

Sprejemem 16 do 20 let starega učenca, ki bi imel smisla za kiparski poklic ali pa za grafiko. Ponudbe na naslov: akad. kipar prof. France Gorše, Sveče/Sue-tschach 42, 9181 Bistrica v R./Feistritz i. R. tel.: 04228/2186

Blato

Na povabilo mladine tovarne KLIMA Celje se je od 6. 9. do 14. 9. udeležilo 21 mladink in mladincev iz pliberške občine letovanja na otoku Rab. Mladina je stanovala v udobnih modernih prikolicah, ki so v veselje mladih stale takoj zraven morja. Tekom tedna se je skupini pridružil tudi vodja mladine Klime, Rajko Ribizel. Z njim je mladina — čeprav je nekajkrat deževalo — preživela nepozabno lep počitniški teden. Večina mladine doslej še ni imela priložnosti, da bi poskusila življenja v kampu. Tukaj je to prvič spoznala in kot se je izkazalo, ji je dokaj ugajalo. Mladini tovarne KLIMA Celje se na tem mestu prav pristrčno zahvaljujemo, da je našim mladincem omogočila te počitnice. Po oddihu sta se za večino mladine že takoj pričela šola in delo. Tudi klub na Blatu je po tem kratkem odmoru zopet odprl svoja vrata. Redno vsak petek ali soboto bodo predavanja ali druge prireditve, na katere vas prav pristrčno vabimo. Klub KDZ na Blatu bo od slej naprej redno odprt v petkih, sobotah in nedeljah od 19. ure naprej.

predsednik je bila zadnja leta Anna Tratar.

Od 100 zaposlenih je bilo 96 volilnih upravičencev. Oddanih glasov je bilo 75, od teh je bilo 7 neveljavnih. Kandidirali sta 2 listi in sicer: lista 1 Skihandschuhe Ski Pool, lista 2 Kärntner Arbeiter/Koroški delavci. Lista Koroških delavcev je pri teh volitvah osvojila vse 4 mandate in tako je novi obratni svet izvolil za predsednico Anno Tratar.

Večno zvestobo sta si obljubila Hanzl Reichmann iz Želuč ter Ani Reichmann pd. Linčejeva iz Mošenic. Čestitamo!

Pliberk

Dne 24. 9. 1982 so bile izvedene pri Topšportu v vseh treh obratih (Pliberk, Železna Kapla, Št. Primož) volitve v obratni svet, katerega

Da se ne učijo samo kuhati in šivati, so pokazale preteklo soboto v Šmihelu gojenke strokovne šole za ženske poklice v Št. Petru.

Ponovile so igro „Franciškova blaženost in trpljenje“, katero so naštudirale za letošnjo zaključno prireditev.

Novo so jo poživile in navdušile tako vse gledalce z živahnim in občutenim petjem in igranjem.

Jogrovemu ateju v spomin!

Ker sem bil prejšnji teden v Rimu in se zato nisem mogel udeležiti pogreba, naj mi bodo dovoljene te besede v spomin in slovo.

Takoj po vojski sem prišel k že preje poznani Jogrovi družini. Ostal sem tam tri leta, kjer so me sprejeli kot bi bil njihov sin in sem tako imel priložnost dobro spoznati Jogrovega ateja. To so bila zame kljub povojnim razmeram lepa leta, ki se jih z veseljem spominjam.

Pri Jogru niso sprejeli le mene kot znanca, ampak še osem drugih ljudi, ki so izgubili domovino in so pomagali ohranjati veliko in vzorno urejeno kmetijo. Prav vsi smo ob njem občutili, da ima Jogger-Mihael Kačnik, zlato srce. Modro je sodil, ni

obsojal, bil je uvideven, prizanesljiv. Ni bil „šef“, ne „gospod“, ampak kot oče tudi svojim poslom. Ni čudno, če smo mu pri hiši vsi rekli le „atej“ in so ga tako imenovali tudi drugi. Ni ukazoval, kljub svoji močni postavi je bil mehak, s prijazno besedo in nasmehom in še s svojim lastnim delom je dajal zgled, kako naj se dela in da bo delo prijetno. Bil pa je močan in dosleden kot narodnjak in kot kristjan.

Ob premnogih obiskih v njegovi hiši smo videli, kako so ga spoštovali in kako je rad pomagal, kjerkoli je mogel in je s svojimi zvezami in ugledom lahko marsikaj dobrega naredil.

V srcu je nosil veliko bolečino, ki je ni razodeval, pa smo jo

ČESTITAMO

Pred poročni oltar sta stopila Zalika Lampichler z Radiš in Rudi Wrulich iz Lipice. Čestitamo!

*
Motijeva mama, Novo selo pri Kotmari vasi je praznovala 86. rojstni dan. Čestitamo!*
Justini Kušej, pd. Srijenčevi mami z Blata vse najboljše za 75. rojstni dan.*
Dr. Jožef Krištof in Katica Antonič iz Št. Jakoba v Rožu sta si obljubila večno zvestobo. Čestitamo!*
Rafael Bojnik z Leda pri Rudi je obhajal svoj 50. rojstni dan. Čestitamo!*
Pred poročni oltar sta stopila Fridi Sperdin iz Priblje vasi ter njegova nevesta Gertruda. Čestitamo!*
Terezija Novak, Bela pri Železni Kapli, je praznovala svoj 50. rojstni dan. Čestitamo!*
Angeli Sedovšek iz Dolinčič pri Pliberku vse najboljše za 56. rojstni dan!*
Abraham je srečal Mihael Golavčnik iz Podjune. Čestitamo!*
Štefan Domej iz Rinkol je v Ljubljani zaključil študij kmetijstva. Čestitamo!

Št. Ilj

Splošno znano je, da se vzhodna (pravoslavna) liturgija odlikuje po svojem izredno lepem petju. Splošno znano je tudi, da imajo Slovenci izredno lepe nabožne pesmi, zlasti še Marijine pesmi. Prav to dvojje: nekaj iz pravoslavne liturgije in nekaj iz zaklada slovenskih Marijinih pesmi nam je ponudil v nedeljo zvečer (26. sept.) v žup. cerkvi v Št. Ilju komorni zbor Anton Förster iz Ljubljane pod vodstvom prof. Jožeta Trošta. Užitek za poslušalce (zelo škoda, da jih ni bilo več!) je bil izreden; pesem nastopajočih je bila res kot „svetla zarja za naša srca“.

Komorni zbor Anton Förster iz Ljubljane deluje devet let, vodi pa ga na cerkvenoglasbenem področju v Sloveniji zelo znani in priznani

(Dalje na 6. strani)

vsi čutili: izguba naslednika, edinega sina Miheja, v vojni. Ljubil je svojo zemljo, jo v garanju napajal s svojim znojem, toda kdo jo bo naprej ohranjal? Bolečina se je še povečala ob smrti blage žene.

Kako so ga radi imeli tisti, ki so tam nekaj let delali, kaže to, da so ga vsi, če so iz Amerike obiskali Koroško, obiskali. Še lani ob gostovanju „Korotana“ iz Clevelanda sta ga obiskali žena in sin-pevec, ker sta toliko lepega slišala o njem od rajnega Jogrovega delavca.

Dragi atej! V svojem in v imenu vseh, ki so bili deležni vaše dobrote, naj se vam zahvalim za zlato srce, s katerim ste nas osrečevali. Naj vam nebeški „Atej“ bogato poplača vaš zgled, zvestobo narodu in Bogu in vso dobroto!

Vinko Zaletel

SPD »Jepa-Baško jezero«

60-letnica

Praznik v Ločah

Preteklo soboto je praznovalo slovensko prosvetno društvo »Jepa-Baško jezero« 60-letnico svojega delovanja. Priredilo je v ta namen v kulturnem domu v Ločah zelo uspelo kulturno prireditev.

Po slovenski in nemški pozdravi pesmi moškega zbora je predsednik Franc Černut lahko pozdravil polno dvorano poslušalcev in prijateljev društva, med njimi zastopstvo občine z županom bekštanjске občine ing. Helmutom Hatzejem z ženo, slovenskega občinskega odbornika Janeza Mikla, domačega župnika J. Škofiča, ravnateljica Slovenske gimnazije dr. R. Vospernika, prof. Wakouniga, prijatelje iz Ljubljane, med njimi S. Uršiča ter predsednika SPZ V. Polanška in zastopnika KKZ H. Seherja.

Nato je podal kratek pregled delovanja društva vse od ustanovitve leta 1922, tedaj še v nemirnem razdobju kratko po koroškem plebiscitu. Ustanovljeno je bilo v sosednih Ledincih in

Moški zbor je praznoval letos tudi svojo 25-letnico

Tamburaški ansambel s predsednikom F. Černutom in zvestim prijateljem S. Uršičem.

njegovi ustanovitelji so bili loški župnik dr. J. Ogris, ravnatelj F. Aichholzer in njen prvi predsednik F. Resman. Prve igre je z uspehom priredilo pri Hajnžlunu v Ledincih. Prav kmalu pa je bilo društveno delovanje preloženo v Loče, najprej k pd. Žihru, nato pa dolga leta v gostilno g. Neže Pušnik, pd. Ročičniku, kjer so si društveniki postavili tudi nov oder. Poleg igralske skupine pa je bil osnovan tudi moški zbor in prva tamburaška skupina. Kruti nacizem je leta 1938 napravil vsemu živahnemu delovanju konec.

Društvo je bilo ukinjeno in njeno premoženje zaplenjeno. Fantje so morali v nemško vojsko, več družin je bilo leta 1942 pregnanih oz. izseljenih, nekaj društvnikov je prišlo v KZ in nekaj se jih je pridružil tudi uporniškemu gibanju v gozdovih. Po osvoboditvi Avstrije je bilo tudi naše društvo spet oživljeno. Spet so se igrali igre in moški zbor, bolj znan kot »Fantje od Baškega jezera«, ki ga je dolga leta vodil S. Triesnig, prehodno pa tudi M. Resman, pa letos praznuje svoj srebrni jubilej. Trenutno ga oskrbuje mag. Aleks Schuster, zastopal pa ga je Mirko Laussegger. V zadnjem desetletju pa je bil spet poživljen tudi tamburaški zbor, ki ga ima vsa leta na skrbi Erika Wrollich in je lansko leto izdal svojo prvo kaseto, pa tudi otroški pevski zbor pridno deluje, za njega skrbi Irena Černut.

Po predsednikovem poročilu sta čestitala društvu tudi zastopnik KKZ H. Seher, ki je med drugim tudi zagotovil moralno in gmotno podporno ter omenil, da je podpora dežele našim kulturnim društvom le preskromna, saj znaša skupna podpora vsem slovenskim društvom le toliko, kot dobi letno igralec v celovškem mestnem gledališču. Predsednik SPZ Valentin Polanšek pa je v svojem pozdravu naglasil globok pomen kulturnega udejstvovanja prav za slovenski živelj na Koroškem. Presenetil pa nas je župan g. Ing. H.

Hatze, ki je navzoče nagovoril tudi v slovenskem jeziku. Zahvalil se je društvu za njegovo kulturno delo v občini in izrazil svoje spoštovanje do življenjske volje slovenskega človeka ter podčrtal, da bo podvzel vse, kar je v njegovi moči, da bo ostal slovenski živelj v občini še za naprej živ in trden. Poleg tega pa je dodal društvu še lepo jubilejno podporo.

Sledil je program, ki je bil pisan in vreden 60-letnega slavlja. Tamburaši so zaigrali »Uspavanko« Milke Hartmanove in »Venček starogradskih valčkov«. Plesna skupina Dorfgemeinschaft iz Loč nas je razveselila s tremi plesi, od teh kmečki valček po slovenskem napevu. Mešani pevski zbor »Rož«, ki ga vodi Lajko Milisavljevič je poleg drugih zapel »Lipa zelenela je« in romunsko narodno tudi našo »Nmvav čriez izaro«, ki jo je zložil domačin župnik F. Treiber iz Bač. Dve narodni in eno borbeno nam je zapela in zaigrala glasbena skupina ZSM iz Celovca, vodi jo Dani-

ca Urschitz. Korajžno je nastopil otroški zbor in žel zasluženo odobravanje. Irena Černut je tudi predstavila domačo pesnico Rozalijo Pečnik iz Pečnice z njeno pesmijo »Dom zapuščen«. Po drugem nastopu tamburašev je sprejela Erika poseben šopek, društvu pa darilo svojih prijateljev iz Ljubljane. Slovesnost pa je zaključil moški zbor s tremi narodnimi pesmimi, od katerih je najbolj vžgala znana Kernjakova zbadljivka o ukradenih kozah iz Zile »Paliv, palav«.

Posamezne točke sta povezovala Irena Černut in Peter Novak.

Sobotna slavnostna prireditev je bila spet dokaz, da se z vztrajnostjo in pogumom in vero v prihodnost dajo doseči uspehi, ki jih tudi narod — sosed mora priznati. Društvu pa želimo še obilo nadaljnjih uspehov na prosvetnem področju.

Tekst in slike je pripravil F. Rehsman.

Župnik Ludvik Jank:

Pred 50 leti je prišel na sončne Radiše...

Čeprav Zilan — po 50 letih pa je postal pravi Radišan. Tako bi lahko najbolje opisali radiškega župnika, Ludvika Janka: pred 50 leti, namreč 1. 9. 1932 je prišel na sončne Radiše, sprva kot provizor, 11. 11. 1932 pa je bil inštaliran za župnika. Ostal je zvest radiškim dušam do danes, pač pa so ga nacisti l. 1941 na cvetno nedeljo — kot večino ostalih slovenskih duhovnikov — aretirali. 6 mesecev je bil zaprt, nato je dobil »Gauverweis mit Dienstzuteilung nach Oberkärnten«, kjer je služboval do junija 1945.

Ludvik Jank se je rodil l. 1903 v Št. Pavlu ob Zili. V Celovcu je obiskoval šole ter semenišče, bil je mdr. sošolec pokojnega škofa Köstnerja ter župnika v pok. in pesnika A. Kuchlinga (sedaj živi v Št. Rupertu). Preden je prišel na Radiše, je bil mdr. kaplan v Tinjah, pomagal pa je tudi, če je bilo treba, nadomestiti župnika v kakih drugih fari: tako npr. v Rožeku, kjer je

mdr. krstil Ludvika Lesjaka, občinskega odbornika EL — le ta je dobil svoje ime zato, ker ga je krstil naš slavljencec oz. ker je slavljencecu prav tako ime Ludvik.

1. 9. 1932 je prišel na Radiše in se z vso vnemo posvetil dušnopastirskemu delovanju. Hkrati je bil zavzet sodelavec domačega prosvetnega društva, dajal društvenikom razne koristne nasvete, organiziral v farovžu kuharske tečaje Milke Hartmanove, predvsem pa skrbel je za to, da so imeli društveniki svoje prostore. Sprva jim je dal na razpolago staro majarijo, od leta 1937 naprej pa farovski hlev. Tudi danes velja njegova povezanost z domačim društvom. Mirne vesti lahko trdimo, da je predvsem zasluga župnika Janka, da je postalo domače društvo lastnik novega kulturnega doma.

Skratka: slavljencec je vedno bil in je slej ko prej tesno povezan z domačim ljudstvom, je pravi ljudski duhovnik. Kot dušni pastir vestno skrbi za svojo »čredo«,

Nič enotnosti med brati

Kein einig Volk von Brüdern

22./23. Oktober 1982

SIMPOZIJ O PROBLEMU VEČINA-MANJŠINA OB KOROŠKEM PRIMERU

Prireditelj: Delovna skupina o narodnostnem vprašanju.
Kraj: Univerza za izobraževalne vede v Celovcu.

PROGRAM:

Petek, 22. oktobra 1982

9.00 Pozdrav

Referati z razpravo, predavalnica 1

9.15 Mario Erdheim (Zürich):

Kultura in etničnost iz etnopsihoanalitičnega vidika

10.15 Klaus Ottomeyer (Berlin):

Družboslovni aspekti identitete v razmerju večina-manjšina

11.15 Gero Fischer (Dunaj): Jezik in identiteta

12.00 do 14.00 Odmor

14.00 do 18.00 Delovni krožki o temah:

a) individualni/biografski/psihični aspekti identitete (predvsem ob koroških primerih)

b) družbeni/ekonomski/socialni aspekti razvoja identitete (predvsem ob koroških primerih)

c) jezik/kulturno delovanje in identiteta (predvsem ob koroških primerih)

20.00 večerna prireditev (točen spored bo objavljen pozneje)

Sobota, 23. oktobra 1982

Referati z razpravo, predavalnica 4

9.00 Christian Ehalt (Dunaj): Identiteta in javni rituali

10.00 Guy Heraud (Pau): O položaju manjšin v Evropi

11.00 do 12.00 Delovni krožki (kot zgoraj)

12.00 do 14.00 Odmor

14.00 do 16.15 Delovni krožki

16.30 Plenum, predavalnica UR z-109

— Ta časovni načrt je samo ogrođje simpozija.

Improvizacija je možna.

— Obisk simpozija je brezplačen, prosimo pa za prostovoljne prispevke (gradivo!).

— Udeleženci lahko kupijo knjigo »Kein einig Volk von Brüdern« (Dunaj 1982) za ceno aš 200.— (običajna cena 240.—).

— Načrtujemo objavo referatov in — v danem primeru — bolj izdelanih rezultatov delovnih krožkov.

— Glavna naloga simpozija naj bo pridobivanje konkretnih predlogov k položaju na Koroškem.

Prosimo, da se **prijavite** na vsak način **do 8. 10. 1982** (zaradi priprave potrebnega števila map z gradivom ter načrtovanja delovnih krožkov).

Inštalacija župnika Janka na Radišah (11. 11. 1935). Od leve na desno — 1. vrsta: Wornik (†), Vinko Poljanec (†), p. Valerijan (†), prošt Benetek (†), slavljencec župnik Jank, prelat Blüml (†), duhovna mati Asinger (†), Kristo Košir (†), prošt Trabesinger (†), Niko Markt (župnik v Rožeku). 2. vrsta: Franciska Jank, Rihard Kanduth (velikovški dekan), dddr. Ploner (†), Jurij Pichler, pd. Kveder (†), Valentin Roganig (†), Pavel Jank (†), dekan Millonig, prof. J. Komar, Toni Sticker (†). 3. vrsta: Šiman Wrulich, Kristina Blüml, Fani Keber, Andrej Laussegger, pd. Pistotnik (†), Janko Tolmajer, Toni Kuchling, dekan Mairitsch, Janko Lampichler, Mikl, Jožef Taler (†). 4. vrsta: Robert Pichler, Joza Wrulich, Rupert Wrulich, Jožef Taler (†), Nužej Wieser, Lojze Taler (†), Hanzi Wrulich (†), Alojz Taler (†).

skrbi pa tudi, da imajo Radiše lepo urejeno cerkev. V zadnjih 50 letih je bila že trikrat renovirana, dvakrat so pripeljali nove zvonove: zandjič leta 1955, ko je pogorel stolp. Za vse njegove dušnopastirske zasluge je prejel zasluženo odlikovanje duhovnega svétnka.

Zadnje nedeljo pa je bila na Radišah lepa farna slovesnost. Slavljencecu v čast je bila v farni cerkvi slovesna maša, ki so jo sooblikovali dekan Leopold Sillan, domači rojak župnik Janko Lampichler in »pol-Radišan« dr. Janko Mikula. Po

maši je domače prosvetno društvo priredilo primerno svečanost, na kateri so spregovorili župan Dobernigg, Ludvik Ogris, dr. Mikula in Janko Tolmajer. Ludvik Ogris in Janko Tolmajer sta mdr. obujala spomine na težke ter manj težke čase, na čase, ko je slavljencec prišel prvič na Radiše in ko je bila inštalacija — vsi govorniki pa so mu želeli zdravja, zadovoljstva, božje blagoslova ter da bi še dolgo bival med svojimi Radišani. Temu se pridružuje tudi uredništvo Našega tednika!

Pesnik Peter Paul Wiplinger – prijatelj Slovencev

V času med 25. in 29. avgustom so bili v Strugi, v Makedoniji spet večeri poezije. Letos je bilo srečanje posvečeno sodobni poeziji. Avstrijo so zastopali lirik Peter Paul Wiplinger, pisatelj Gert Jonke iz Celovca, prevajalec Herbert Kuhner in gradiščanski Hrvat lirik Peter Tyran.

Peter Paul Wiplinger se je rodil leta 1939 v Haslachu na Zgornjem Avstrijskem kot deseti otrok. Obiskoval je humanistične gimnazije v Linzu, Dachsbergu in Solbad Hallu na Tirolskem. Od leta 1960 naprej živi na Dunaju, kjer je študiral gledališke vede, germanistiko in filozofijo. Več let je delal oziroma se je preživljal z različnimi poklici. Danes pa živi kot svoboden pisatelj v svojem študijskem mestu, odkoder se ni več vrnil za stalno v svoj domači kraj.

Wiplinger je predvsem lirik. Njegove pesmi so že prevedli v več jezikov, v slovenščino pa sta jih prevedla Marica Kulnik in Pavel Zdovc v zbirki „Znaki časa/Zeitzeichen“, ki je izšla leta 1974 v Slovenjem Gradcu. Razen te slovenske zbirke je še izdal „Hoc est enim/Denn dies ist“, (München 1966); „Borders/Grenzen“, (New York, 1977); „Gitter“, (Baden pri Dunaju 1981) in „Abschiede“, (pesmi in slike, Linz, 1981).

Št. IIj

(Nadaljevanje s 4. strani)

prof. Jože Trošt. Zbor je nastopal že v okviru „Koroškega poletja“ („Carinthischer Sommer“) v Osojah, istega dne, ko so prišli v Št. IIj, pa so gostovali tudi v Millstatu. Mislim, da že to, kot tudi ime zborovodje, dovolj jasno govori o pevski kvaliteti tega komornega zbora.

Koncert „Ljubljancanov“ v Št. IIju je obsegal dva dela: prvi del je bila slovanska (pravoslavna) liturgija skladatelja P. I. Čajkovskega, drugi del pa Marijine pesmi znanih slovenskih skladateljev. Tako smo torej najprej slišali posamezne dele iz pravoslavne bogoslužja (liturgija Janeza Zlatoustega), npr. „Gospod, usmili se“, „Svet, svet . . .“, „Oče naš“ in druge speve. Zbor je zapel tudi znano

lepo pesem „Na mnogaja ljeta“. V drugem delu nam je postregel z venčkom prelepih slovenskih Marijinih pesmi in s tem še posebej razveselil vse poslušalce. Od skladateljev so bili v tem delu zastopani v prvi vrsti Lojze Mav, potem Klemenčič, Cigale, Kimovec idr. Ob takem petju šele človek začuti, koliko lepega je v naših Marijinih pesmih. In res, naši skladatelji so bili pravi umetniki, saj so ob večernem „Ave“ (pa tudi ob jutranji zarji) zapela njihova srca in so znali to radost, to pesem preliti v svoje skladbe.

Katoliška prosveta v Celovcu je pripravila ta koncert in s tem znova potrdila, da želi omogočiti kvalitetne prireditve. Zato ji gre vsa zahvala za prizadevanja! Od komornega zbora Anton Förster iz Ljubljane pa si lahko želimo samo to, da bi rad čim večkrat prišel med nas na Koroško. Hvala mu!

-e-k

Pesnik, ki je član avstrijskega PEN-cluba, Avstrijske pisateljske zveze, literarnega kroga „Podium“ in kroga „Morgen“, je bil tudi že večkrat nagrajen. Prejel je nagrade od Zveznega ministrstva za pouk in umetnost, mesta

Dunaj, od deželne vlade zgornje Avstrijske, mesta Linz in leta 1975 v New Yorku visoko dotirano nagrado „Abraham Woursell-Grant for Literature and Dramatic Research“.

Danes sodi Peter Paul Wiplinger brez dvoma med najbolj vidne lirike mlade generacije. Predvsem pa bi radi poudarili, da je bil vedno odkrit prijatelj Slovencev.

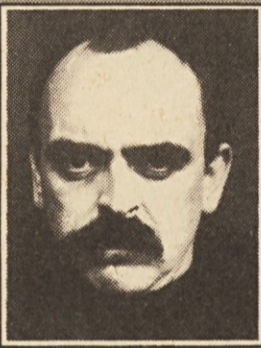
Wiplinger je Našemu tedniku poslal nekaj pesmi, ki jih radi objavimo.

J. F.

Peter Paul Wiplinger:

afrodita

spet
sem
našel
afrodito
a
mrtvo

čas

vsaj znamenja
izbriše čas
tudi nas
smo
je most
luči
svetimo
in ugasnemo

(iz nemščine prevedla Marica Kulnik in Pavel Zdovc)

spet in spet

spet in spet
se vprašam
kako je le bilo
spet in spet
se vprašam
kako je le bilo
to uničevanje
spet in spet
skušam
doumeti
ali nič
vas ne vrne

Koroška enotna lista je šla v volilni kampanji 1979 nove poti. Veliko pozornost so zbudili njeni plakati, tako je KEL z dobrimi idejami lahko konkurirala večinskim strankam, ki so vrgle v volilni boj velika finančna sredstva.

Zato ni bilo čuda, da so veliko povpraševali po lepkih tisti, ki so hoteli imeti take lepake tudi za spomin. Zaradi velikega povpraševanja se je KEL odločila, da bo lepake izdala v obliki posterjev. Za 35.— šil. lahko dobite še nekaj izvodov v obeh slovenskih knjigarnah v Celovcu ali pa pri Klubu Slovenskih občinskih odbornikov, ki se je preselil v nove prostore v Mohorjevi, Viktringer Ring 26 (pritličje).

Velika dvorana Cankarjevega doma v Ljubljani je odprla svoje duri. Čeprav še ni dograjena, železna odrska zavesa se še zmeraj ni dvignila, pa bo že služila dvorana raznim koncertom in drugim glasbenim prireditvam. V četrtek, 23. septembra zvečer je bil otvoritveni koncert koncertne sezone 1982/83, ne pa otvoritev velike dvorane Cankarjevega doma. Kot je dejal Serge Dolenc nekaj dni prej na tiskovni konferenci, bo dvorana gotova in nato otvorena tedaj, ko bo dograjen oder in vgrajena akustična školjka. Edino Bolšoj-teater bo že prej nastopil na odru.

Izredno, tako zastopniki CD, pa je zanimanje za različne abonmaje. Tako so skoraj vsi trije abonmaji Slovenske filharmonije razprodani. Otvoritev koncertne sezone je prevzela Slovenska filharmonija pod vodstvom Uroša Lajovica. Ta večer so prvič zadonele tudi orgle Cankarjevega doma, ki se izjemno prilagajajo v celotno kompozicijo zgradbe. Ker je akustika dvorane več kot zadovoljiva, je poslušanje orgel pravi užitek. Orgle štejejo med največje v Srednji Evropi in jih je izdelala berlinska delavnica orgel Schucke. Imajo 75 registrov, 4 manuale ter Nakičev ali pa italijanski manual.

Prav za otvoritveni koncert koncertne sezone je slovenski skladatelj Pavel Šivic zložil prvi slovenski orgelski koncert, na koncertu samem pa je Slovenska filharmonija igrala samo skladbe slovenskih skladateljev.

Velika dvorana je v četrtek ta korekoč prestala svojo krstno prireditev in lahko rečemo, da jo je odlično. Bila je domala do zadnjega kotička napolnjena, filharmonisti pa so napolnili ogromni prostor s svojim izbranim in vrhunskim igranjem.

Igra Selanov:

Štalenska gora (Magdalensberg) I
— DSG Sele I
v nedeljo 3. 10. 1982, ob 15.30
na igrišču v Vasji vasi (Lassendorf)

Ob uri Alojz Rebula najkrajših senc

2. Tedaj je Eva začutila, da mora zagrati vse za vse. Vstala je s takšnim vzgibom, da bi lahko Adamu zadišalo njeno meso, segla po palici in rekla:

„Sama pojdem, če ti nočeš!“

Da bi Adam ostal sam zunaj Vrta, sredi vseh tistih stvari, nabitih z neznanom grozo — ne, rajši je bil kakršnakoli prihodnost z njo, Evo . . .

Tako je tudi sam vstal, vrgel svojo senco čez gladež in bil spet pripravljen za na pot, s palico v roki.

Vprašujoče se je zazrl v Evo.

Odkod je le njegova tovarišica jemala takšno moč? Saj je Eva gledala tako, ko da bo navsezadnje živela tudi zunaj Vrta, z neizbrisnim prekletstvom na sebi, pa vendar — še naprej bo živela, kakorkoli . . .

IV

„Poglej, Adam: ali ni nebo nad Dolino skoraj prav takšno kakor na Vrto?“ je rekla Eva, ko sta spet šla.

Na večer je šlo in sonce je bilo pred zahodom.

„Nebo že,“ je rekel Adam.

„Ali ni že to ogromno, da je nebo nad nama skoraj isto?“ je rekla Eva. „Morda s podobno luno in s podobnimi zvezdami?“

In je drobila s svojimi lepimi nogami, kar potolažena, da jima je nebo ostalo, čeprav sta prišla ob vse drugo.

„Seveda je to veliko, če bova imela nad sabo podobne oblake podnevi in podobne luči ponoči,“ je rekel Adam. „Toda kaj bo to pomagalo ob spominu na vse, kar sva zgubila z Vrtom?“

„Pa lice Doline z rastlinami in z vodami — ali se ti zdi tako strašansko

različno od Vrta? In kdove kaj bova še našla v hribih, kamor greva.“

„Saj, kar se dreves in vodà tiče, bi mogoče s časom tudi meni uspelo pozabiti na Vrt,“ je rekel Adam. „Toda iz Vrta je dihala nekaj, česar nikdar ne bo v Dolini.“

„Ptiči bodo in ribe kakor na Vrto,“ je rekla Eva. „Boš videl, koliko reči bova našla, podobnih tistim, ki sva jih imela na Vrto.“

Ustavila se je in pridržala Adama za roko.

„Povej: je sonce na Vrto zahajalo dosti lepše kakor tule?“

Kakor da gre Dolina za njim v neko milo škrlatno zmagovalje, tako je zahajalo sonce na obzorju nad nečim, kar so bili mogoče gozdovi.

In Adam je priznal: „Ne, ni zahajalo dosti lepše.“

„Sploh ni zahajalo lepše,“ je rekla Eva in še zmeraj držala Adama za roko. „In kmalu boš priznal, da se tudi ozvezdja niso lepše razporejala in da tudi luna ni bila veličastnejša.“

Kako je neki s tem izgnanstvom, je mislil Adam: meso na meni in zemlja okrog mene — vse to je drugačno, umeseno s smrtjo, nebo pa je ostajalo skoraj isto, če ni bilo sploh isto . . .

Obenem pa je mislil: le kakšna bo noč? Kar ni mogel razumeti, kako Eva ni bila videti nič zaskrbljena, kakšna bo noč zunaj Vrta. Prav ži-

vahno je prekladala palico in govorila o tem, kako bosta imela marsikaj lepega tudi v Dolini. Ona se je že razpirala upanju, medtem ko se je vanj, Adama, naprej usedala tema.

Res se je poznalo Evi, da ni bila narejena zunaj Vrta in da ni bila umesena iz prsti kakor on. Drugačna je bila od njega naposled, drugačna v prsi in v kolke in v dušo: ženska je bila. In koliko strašnejše bi bilo iti v to prvo izgnansko noč, ko ne bi bilo tistega bitja ob njem, z daljšimi lasmi kakor on, z manj skrajnostno dušo . . .

V

Dospela sta pod skalnat previs, si dala kamen za podglavje in legla.

„Poglej, če ni tam gori prav tako kakor nad Vrtom,“ je rekla Eva z veseljem glasom, ko se je nebo nad njima nasulo zvezd.

Adam se je naslonil na komolec: „Zakaj hočeš od mene nekaj nemogočega?“ je rekel mračno, da je presunilo Evo.

„Prav nič nemogočega nočem od tebe, Adam, če rečem, da je nebo lepo tudi nad Dolino,“ je rekla Eva pobito.

Upala je, da bo Adama pogled na zvezdni obok razvedril, pa ga je še bolj zmračil: ko da se je znočilo tudi

v njem, v tem bitju, močnejšem in bolj kosmatem od nje, brez katerega bi bila tudi ona tako strahotno sama —

„Nikar ne želi nemogočega, da bi jaz kdaj mogel pozabiti na Vrt, Eva,“ je rekel Adam in pri tem z ihto zabijal besedo na besedo. „Tudi če boš ti pozabila nanj, jaz ne bom, zapomni si to!“

Eva je začutila ob svojem tovarišu tisto razdraženost, ob kateri je bilo bojuje molčati.

Najstrašnejša novost zanjo zunaj Vrta ni bila v tem, kako drugače je dihala stvarstvo, skoraj tudi ne v tem, da se ji je bila naselila v kri in v kite prej neznan obteženost — skoraj hujše od vsega je bilo videti spremembe v Adamu, kako se je na primer zdajle zmračil in mu je od besa zrastle podbradek . . . Njeno izgnanstvo je bilo predvsem v tem, da je imela ob sebi nekega drugega Adama . . . In tako je rajši molčala, medtem ko se je Adam spet polegel vznak na kamen.

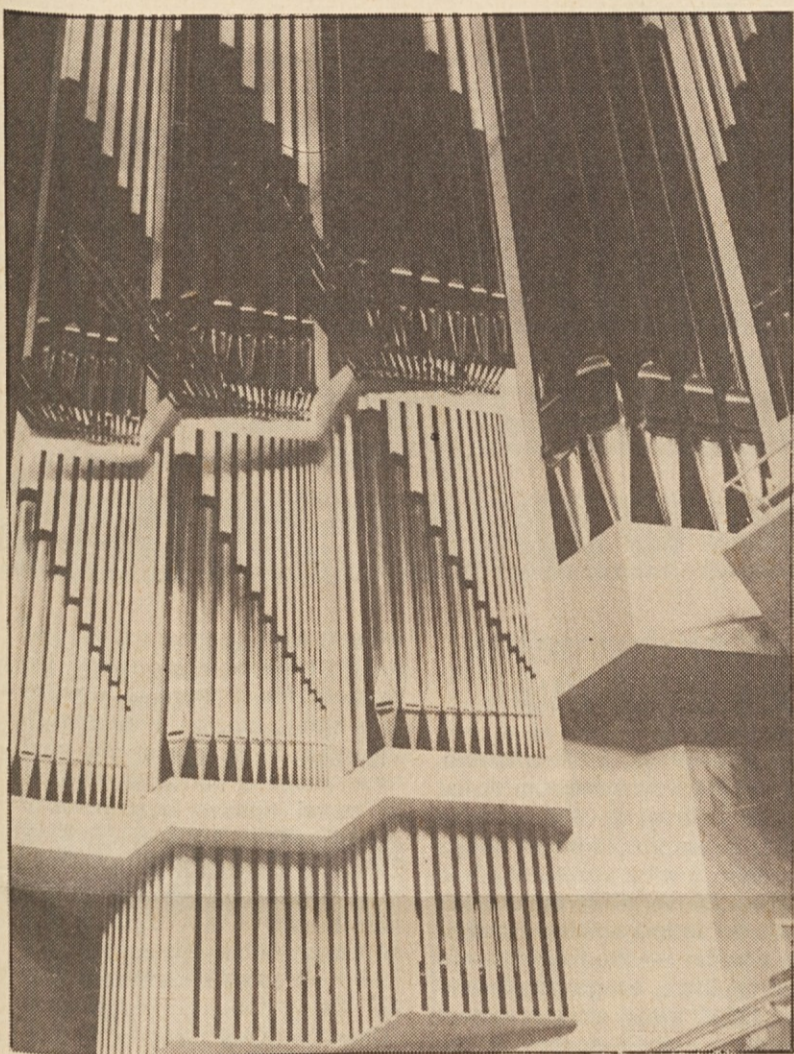
Noč je šla in na obzorje so se metala drugo za drugim ozvezdja, ne podobna onim iz Vrta, ampak ista, prelepa, nesmrtna, in Adam je rekel, bolj šepnil kot rekel: „Ali ni strašno?“

In glej, Eva se ni oglašila. Adam je iztegnil roko, ali spi. Ni se

Koncerti v CD v Ljubljani

Kljub temu, da Cankarjev dom še ni dokončan, pa se že kaže, da bo kot slovenski kulturni in kongresni center tako vzel vseslovenskega srečanja, pa tudi mednarodnih prireditve, saj je odlično pripravljen in opremljen tudi za kongrese in strokovna srečanja.

Program, ki ga je pripravilo vodstvo doma, je tako obširen in pester, da bo lahko vsak našel tisto rozino, ki jo išče. Želja pristojnih pa je tudi, da bi zamajski Slovenci radi prihajali na razne prireditve v Cankarjev dom.

Veličastne orgle v Cankarjevem domu.

Iščemo izučeno servirko po najboljših pogojih. Prijave pisмено ali telefonično na: hotel Breznik, Pliberk, tel.: 04235/2026

Dajem v najem garsonjero za dve študentki. Interesenti naj se javijo pod tel. štev.: 04253/634.

je dotipal, naj je še tako iskal. To je bil strašen občutek, gledati tiste zvezde zunaj Vrta in biti brez nje. Na Vrta je bilo drugače — tudi če jo je izgubil iz oči, je to bilo brez tesnobe, nič hudega se ji ni moglo zgoditi, tisto je bilo kvečjemu neko blaženo skrivanje, da sta si potem tem zanosneje priletela spet v objem. To pa je bila noč prekletstva, ki so se ji blažene zvezde z Vrta — zakaj zdaj ni bilo več nobenega dvoma, da so bile iste kakor tam, z isto luno — mogle le režati. Adamu je bilo, ko da je zaznal neko zamolklo kozmično hahljanje. Nekaj se je trlo v veselju in se hahljalo. Je to veljalo izgubi Vrta in Eve obenem?

Planil je pokonci in zaklical: „Eva!“ Prekleta tema mu je odlajala v odmev.

Potem se je oglasilo za lučaj stran: „Tukaj sem.“

Adamu je bilo, ko da je za hip vdihnil v pljuča zrak izgubljenega Vrta, tako osrečujoč je bil tisti odziv sredi molčanja zemlje in zvezd.

Iztipal je svoj popotni kol in šel za glasom.

Eva si je bila poiskala kritje v vdolbinji pod veliko korenino.

„Zakaj si šla od mene, Eva?“ je vprašal Adam.

„Pomisli, kaj si prej rekel, da ne

boš nikoli pozabil Vrta,“ je rekla Eva s trepetavim glasom.

„A zakaj ti je bilo treba iti od mene?“

„Bala sem se te,“ je šepnila. „Strah me je postalo ob tebi.“

Adamu je padla glava na prsi — strah, še eno odkritje, še eno ime, le kdaj bo konec grozljivim novostim . . .

„Kaj to pomeni, da si se bala?“ je vprašal.

„Mislila sem, da ne bi ponoči vstal in me ubil,“ je rekla Eva.

Adam je odložil kol in legel k nji.

„Nisi ti kost mojih kosti in meso mojega mesa? Nisi vzeta iz mene, moža? Kako ti je torej moglo priti kaj takega na misel?“ je rekel, objemajoč jo z roko v pasu.

„Povej: bi bil ti jedel z drevesa, ko ne bi bilo mene?“ je rekla Eva v solzah.

„Pomiri se, prav tako bi bil jedel, Eva,“ je rekel Adam in jo še tesneje stisnil k sebi, bilo je čudovito tisto žensko telo, sredi izgnanskega stvarstva.

„Ne, brez mene si ne bi bil zapravil Vrta, saj tudi nisi segel po prepovedanem drevesu, dokler si bil sam tam.“

(Dalje prihodnjič)

1 AVSTRIJA

PETEK, 1. oktobra 1982: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Ruščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Start v negotovost — 11.40 Oče in sin — 11.45 Dežela ptic — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Otroška oddaja — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 XY — 21.15 Modna revija — 21.20 Manhattan — 22.20 Šport — 22.30 Nočni studio — 23.30 XY — 23.40 Poročila.

SOBOTA, 2. oktobra: 9.00 Poročila — 9.05 Angleščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Song festival 81 — 11.25 Arheologija biblije — 11.55 Nočni studio — 13.00 Poročila — 15.25 Moje gore, moji filmi — 17.00 Športni abc — 17.30 Fliper — 17.55 Za lahko noč

„Vera in domovina“: avtor je znani Tirolčan Karl Schönherr. (3. 10. ob 20.15 — FS 1)

— 18.00 Dvakrat sedem — 18.25 Heinz Conrads — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.15 Prodani ded — 22.05 Šport — 22.25 Danes zvečer — 23.25 Poročila.

NEDELJA, 3. oktobra: 11.00 ORF stereo-koncert — 12.55 Vizualna izobrazba — 15.10 Izgubljeni sin — 16.45 Risanka — 17.10 Gibajte se! — 17.45 Klub seniorjev — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.25 Kristjan v času — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.15 Vera in domovina — 22.10 Šalom — 22.15 Šport — 22.30 Poročila.

Naslednji petek, 8. oktobra, bodo ob 20.15 (FS 1) spet igrali nadaljevanje „Der Alte“.

RADIO CELOVEC SLOVENSKE ODDAJE

Petek, 1. oktobra:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Dr. Feinig: Drava, povej . . . — Veselo naokrog.

Sobota, 2. oktobra:

09.00—09.55 Od pesmi do per od srca do srca.

Nedelja, 3. oktobra:

07.05—07.35 Duhovna misel — Naj pesmica naša darilo vam bo.

TV

2 AVSTRIJA

„Skag“ — 7. nadaljevanje. Mdr. igra Karl Malden (7. 10. ob 20.15 — FS 1)

PONEDELJEK, 4. oktobra: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Pogled v lonec — 10.15 Šolska TV — 10.30 S šestimi bo težavno — 12.00 Zlate roke — 12.30 Devica v snegu — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.30 Bil je nekoč . . . človek — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Divjina — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Šport ob ponedeljkih — 21.10 Šerif v New Yorku — 22.20 Večerni šport — 22.50 Poročila.

TOREK, 5. oktobra: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Angleščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Vse bo bolje — 12.05 Oče in sin — 12.15 Šport ob ponedeljkih — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Tudi veselje mora biti — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Moda — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 20.15 Panorama — 21.05 Partner — 21.50 Videoteka — 22.35 Poročila.

Igra o sv. Frančišku. Besedilo je napisal znani avtor Stefan Zweig (3. 10. ob 16.45 — FS 2).

SREDA, 6. oktobra: 9.00 Poročila — 9.05 Tudi veselje mora biti — 9.35 Francoščina — 10.05 Šolska TV — 10.35 Izgubljeni sin — 12.05 Color classics — 12.15 Partner — 13.00 Poročila — 17.00 Lutkovna predstava — 17.30 Pinokijo — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Teleksi — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Žena — 21.45 Poročila.

ČETRTEK, 7. oktobra: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Šolska TV — 10.30 Kako ujeti očeta — 12.00 Ni lepše dežele . . . — 12.15 Klub seniorjev — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.30 Pet prijateljev — 17.55 Za lahko noč — 18.00

Ponedeljek, 4. oktobra:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Zborovska glasba.

Torek, 5. oktobra:

09.30—10.00 Pisani svet (M. Bogataj: „Po Korziki in Sardiniji“)

14.10—15.00 Koroški obzornik — Poskočno z ans. Lojzeta Slaka.

Sreda, 6. oktobra:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Da jih ne pozabimo — Za starejše letnike.

Četrtek, 7. oktobra:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Literarna oddaja.

Prosim za mizo — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Sršeni — 21.00 Skag — 21.45 Večerni šport — 22.35 Poročila.

PETEK, 1. oktobra: 17.30 Vizualna izobrazba — 18.00 Galerija — 18.30 Brez nagobčnika — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Leopold Figl — 21.05 Raziskavanja — 21.15 Modna revija — 21.20 Politika ob petkih — 22.20 Yvette — 0.05 Poročila.

SOBOTA, 2. oktobra: 16.00 Utopija 2000 — 17.00 Ljuba družina — 18.00 Dvakrat sedem — 18.25 Nogomet — 19.00 Trailer — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Ljudski odvetnik — 20.15 Shogun — 22.10 Vprašanja kristjana — 22.15 Beg v krogu — 23.40 Sto mojstrskih del — 23.50 Poročila.

„Noč“ — zanimiv nočni film. Glavno vlogo igra Marcello Mastroiani (4. 10. ob 22.20 — FS 2).

NEDELJA, 3. oktobra: 16.45 Frančišek — 18.30 Okay — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Tedenski pregled — 20.15 S šestimi bo mučno — 21.45 Maršal iz Cimarrona — 23.00 Soap — 23.25 Sto mojstrskih del — 23.35 Poročila.

PONEDELJEK, 4. oktobra: 18.00 Znanje danes — 18.30 Bonanza — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Princ — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Noč — 0.15 Poročila.

„Bonanza“ — kdo ne pozna te serije. Sedaj jo v televiziji ponavljajo (4. 10. ob 18.30 — FS 2).

TOREK, 5. oktobra: 17.45 Šolska TV — 18.00 Orientacija — 18.30 Bonanza — 19.30 Shogun — 21.05 Erika Pluhar in Fado — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Club 2.

SREDA, 6. oktobra: 18.00 Dežela in ljudje — 18.30 Bonanza — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Kulturni žurnal — 21.00 Prelistavanje — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Umetnine — 23.10 La pomme — 23.40 Poročila.

ČETRTEK, 7. oktobra: 16.15 Iz parlamenta — 17.30 Letališče — 18.00 Na poti po Avstriji — 18.30 Bonanza — 19.30 Shogun — 21.00 S tubo — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Club 2.

Tokrat ne moremo objaviti programa RTV Ljubljana. Ljubljancani nam ga niso poslali.

Blatograd : SAK 1 : 2 (1 : 1)

Gledalci so zmerjali in psovali ...

Slovenski atletski klub je nadaljeval odlično serijo zmag tudi v 8. kolu nogometnega prvenstva vzhodne podlige. Slovenski nogometaši so minulo nedeljo gostovali v Blatogradu; tamkajšnje moštvo se je letos priklopalo v podligo. Znano in poznano pa je že iz časa, ko sta se SAK in Blatograd merila v 1. nogometnem razredu. Letos je nedeljski SAK-ov nasprotnik zbral doslej le 5 točk. Torej je bil SAK hočeš-nočeš favorit za zmago.

Že v soboto sta se pomerili enajsterici KAC in Dobrle vasi in se po 90 minutah ločili z neodločenim rezultatom (2:2), prav tako sta si točki delili moštvi iz Treibacha in Velikovca (1:1). Wolfsberg je premagal soseda iz Št. Andraža z 1:0. Breže so v Žrelcu izenačile šele v zadnji minuti (1:1), Sinča vas pa je premagala Grabštanj 3:2. Zadnje mesto s tem zaseda moštvo iz Grabštanja, ki je doslej zbralo dve točki. Svojo pozicijo je nekoliko izboljšala enajsterica iz Šmihela, ki je premagala na domačem igrišču ASV z 2:1.

Slovenski atletski klub bi obdržal prvo mesto na lestvici tudi tedaj, če bi si enajsterica v Blatogradu „privoščila“ neodločen rezultat ali celo poraz. Enajsterici KAC in Dobrle vasi sta si delili točki in s tem ostali za SAK-om. Toda naloga slovenskih nogometašev je bila jasna: na tujem se je treba boriti za eno točko, če uspe več, je to odlično.

Ob igrišču se je zbralo lepo število gledalcev, med njimi tudi presenetljivo veliko navijačev SAK. Tokrat ni mogel igrati Polanšek, ki je poškodovan, Luschnig pa je odsedel svojo kazen in je zopet lahko ojačil slovensko enajsterico. Zgodaj se je žoga obesila v mrežo vratarja Mrkuna. V 5. minuti je nasprotni igralec z glavo presenetil slovenskega vratarja, domačini so vodili z 1:0. Toda SAK-ovci zaradi tega niso popustili, nasprotno, po zadetku so igrali boljše.

Čprav so gledalci (ne vsi!) domačega moštva slovensko enajsterico psovali in zmerjali, je SAK le našel k svoji igri in je v 30. minuti izenačil. Po krasni akciji Luschniga je Hobel potisnil žogo v gol nasprotnika. Do konca prvega polčasa so SAK-ovci imeli še več dobrih priložnosti, ostalo je pri rezultatu 1:1.

Z vsilo so domačini v drugem polčasu hoteli drugič zadeti mrežo Mrkuna, toda obramba SAK je svoje delo

opravila odlično, tako, da so domačini obupavali. Igra je postala trda, ostra in ne le igra: ob nogometnem igrišču so se „kuhali“ domači gledalci in zmerjali

Igralci SAK so si priborili dve važni točki.

ko. Nasprotni igralec je v kazenskem prostoru z rokami ujel žogo — zelo jasen prekršek. Žogo si je nastavil Velik in jo neubranljivo „obesil“ v levi spod-

ter psovali brez presledkov „Jugoschweine, Volksverräter, vergasen sollt man euch“ ... Publika taka, da jo je treba iskati. Gledalci so videli, da domačinom ne bo uspelo premagati slovenskega moštva, to so videli tudi igralci in po načelu „nur ein toter Jugo ist ein guter Jugo“ (tako so kričali gledalci), so nogometaši Blatograda začeli igrati zelo nešportno in zahrbtno. Najhuje pa je bilo, ko je sodnik Hauk v 65. minuti dosodil SAK-u enajstmetrov-

nji kot. Do konca tekme je rezultat ostal nespremenjen, Slovenski atletski klub je odnesel obe točki in ima tako na lestvici dve točki več kot KAC, ki zaseda 2. mesto. Nekaj minut pred koncem je sodnik izključil nasprotnega igralca in SAK-ovca Lazaroviča.

Postava: Mrkun, Perč (Kreutz), Sadjak, Lampichler, Woschitz, Salhič, Zablatnik, Luschnig, Velik (Wieser), Lazarovič, Hobel.

Sele:Žihpolje 1 : 0

Preteklo kolo so Selani nastopili na domačem igrišču proti moštvi z Žihpolj, kjer igra letos igralec SAK-a, Franc Hribernik. Selani so od začetka močno pritiskali na gol nasprotnika, toda žoga enostavno ni hotela v gol. Tako je Norbert Hribemik imel dve lepi priložnosti, ki jih pa ni mogel izkoristiti. V 20. min. je bilo končno tako daleč. Falle je dobil v kazenskem prostoru žogo in je zatresel mrežo nasprotnika. Nato se je moštvo Franca Hribernika z Žihpolj „ujelo“ in je do konca tekme močno napadalo, toda selska obramba z odličnim vratarjem ni dopustila nobenega gola. Tekma se je tako končala z zmago za Selane. Selani trenutno za-

sedajo 5. mesto z 8 točkami in zaostajajo za vodečim le 2 točki. Naslednje kolo igrajo Selani proti zadnjemu na lestvici, Štalenski gori in pričakujejo visoko zmago.

Termini SAK

- **Sobota, 2. 10. 1982:**
- 14.15: SAK-šolarji — Žrelec šolarji
- 15.30: SAK-mladinci — DSG Borovlje mladinci
- **Nedelja, 3. 10. 1982:**
- 13.15: SAK 23 — KAC 23
- 15.15: SAK I — KAC I

● **Vse igre bodo na Koschatovem igrišču**

mo, da se bo ta tendenca nadaljevala tudi v bodoče.

Novinec v ligi je moštvo iz Lustenau. Novinec je bil 2 krat prvak v 2. ligi in se je šele letos odločil za vstop v najvišjo ligo. Moštvo se ni dostikaj okrepilo in se bo gotovo — poleg Stadlaua — borilo za obstoj v ligi. Med ostalimi šestimi moštvi bo padla odločitev, kdo bo letos osvojil trofejo avstrijskega prvaka. V taboru celovškega KAC so zelo optimistični. Moštvo sta se na novo pridružila Čeh Milan Kajkl in Kanadčan Scott Lecy. Od obeh pričakujejo Celovčani zelo veliko. Poleg tega sta moštvo še okrepila Austro-Kanadčan Eddi Lebler in Alexander Sadinja, ki bo spet igral v moštvo KAC.

S tem moštvom bi KAC pravzaprav moral osvojiti naslov prvaka, toda nevarna so tudi druga moštva, ki imajo isti cilj kot Celovčani. Najhujša konkurenta za KAC bodo nedvomno moštvo iz Feldkirchna in WEV. Vendar ne smemo prezreti moštva VSV, Kapfenberg in Innsbruck, ki prav gotovo računajo s to ali ono senzacijo. Gotovo bo marsikateri izmed favoritov moral pustiti svoje točke pri teh moštvih. To pa je v prid gledalcev, ki si želijo zanimivo in nape- to prvenstvo.

Ob robu povedano

Landesgendarmereikommando für Kärnten

GZ 6505/11-2/82

Klagenfurt, am 29. Juli 1982

WADL Erwin, BezInsp;
Beschwerde

An den

Rat der Kärntner Slowenen
Zentralsekretariat

Viktringer Ring 26
9020 Klagenfurt

Bezugnehmend auf das Schreiben vom 26. 7. 1982 wird mitgeteilt, daß seitens des Landesgendarmereikommandos für Kärnten bereits aufgrund des gegenständlichen Artikels im "nas tednik" vom 15. 7. 1982 Erhebungen eingeleitet und in der Folge die vorerst erforderlichen Maßnahmen getroffen wurden.

BezInsp Erwin WADL des GendPostens Zell Pfarre, der sich derzeit im Krankenstand befindet, wird mit dem Zeitpunkt seiner Genesung einer anderen Dienststelle zugeteilt.

Der Landesgendarmereikommandant:
IV

(SEISER, Oberst)

Maloformatni boj za Wadla ...

V ponedeljek, 28. septembra, se je celovški maloformatni list Kleine Zeitung spustil v boj za čast kazensko prestavljenega žandarja Erwina Wadla. Wadl je — Naš tednik je kot edini časopis o tej zadevi obširno in izčrpno poročal — med novo mašo Stanka Olipa, enega od „Gebrüder Olip“ (tako stoji v malem formatu) najbolj surovo in nečastno psoval navzoče. Zaradi tega ga je deželna žandarmerijska komanda kazensko prestavila v Krivo Vrbo. Kaj tam dela, ni naša stvar. Selani kot neposredno prizadeti pa so veseli, da so se znebili žandarja Wadla, ki še stanuje v Selah. Kleine Zeitung, lastnik lista je katoliški Presseverein, se vsepovsodi šopiri kot list izravnave in dialoga. Na novi maši je bil njegov novinar, ki pa je popolnoma zamolčal Wadlovo obnašanje. Zakaj? Tudi pozneje, ko je Wadlov primer bil znan vsakomur, mali format ni čutil potrebe po

informiranju. Sedaj pa, ko se kažejo nekateri novi prijemi, pa je stopil mali format na plan in naenkrat brani avstrijskega uradnika, ki je psoval pri novi maši navzoče nedolžne vernike in teptal njihovo dostojanstvo ter najbolj osnovne in v ustavi zajamčene pravice, da ne govorimo o hujskanju in mržnji proti narodnosti in veri. Vprašujemo se, zakaj Kleine Zeitung tako ihtavo nosi zastavo za Wadla. Zakaj Kleine Zeitung namigava na „Gebrüder Olip“, kot bi to bili sami zločinci? Mar samo zato toliko besedi in prid Wadlu, ker je pač pokazal trdo pest Sloven- cem? Zakaj je Kleine zamolčala, da sta dva od teh „Gebrüder Olip“ duhovnika, eden bogoslovec, eden pa veroučitelj? Vprašujemo se, kako bo škof Kapelari branil to „zlikovsko“ družino in kaj meni o pisanju malega formata, ki se tako postavlja s svojo cerkvenostjo?

Je mar dejstvo, da je družina Olip zavedno slovenska, že dovolj velik vzrok, da se njenim članom tako jemlje dobro ime?

trn

Naš športni reporter

piše Silvo Kumer

Pretekli tork se je začela sezona v avstrijski 1. zvezni hokejski ligi. Vsa moštva so se letos temeljito pripravila na to tekmovalno sezono, kajti kaže, da bo letošnja sezona mnogo

nem prvenstvu skupine B letos v Celovcu pokazalo, Avstrijci v tem oziru še vedno nekoliko zaostajajo za drugimi moštvi.

Ali bodo vsa moštva tej zahtevi tudi sledila, je gotovo

Kdo bo letos hokejski prvak?

bolj trda in tako tudi težja kot smo jih doslej poznali v Avstriji. To pa predvsem zaradi tega, ker je trener avstrijske hokejske reprezentance, Švicar Killias, zahteval od vseh moštvev nekaj bistvenih sprememb v treningu kot tudi v načinu igre. Vsako moštvo naj bi letos imelo v napadu vsaj tri „trojke“. S tem hoče Killias prilagoditi avstrijski hokej evropskemu, kar je za državno reprezentanco zelo važno. Poleg tega zahteva trener, da morajo vsa moštva igrati mnogo bolj trdo, kajti kot se je na svetov-

vprašljivo, kajti nekatera moštva se borijo še z drugimi velikimi težavami. Med temi so gotovo največji finančni problemi. Nekateri klubi so zadolženi in morajo tako v prvi vrsti gledati, da bodo letos prišli iz „rdečih števil“. Kot je znano, je lani HC Salzburg zaradi previsoke zadolženosti moral izpasti iz prve lige. Nekateri klubi so se zbal podobne „usode“ in so začeli letos štediti. V moštvih ni več veliko novih inozemskih profesionalcev, ki seveda zelo sušijo klubske blagajne. Upa-

Drage brajke, dragi bralci!

V nedeljo, 3. oktobra 1982 se bosta na Košatovem igrišču v Celovcu pomerili doslej najbolj uspešni enajsterici vzhodne podlige. Slovenski atletski klub bo imel v gosteh moštvo KAC, ki zaseda na lestvici trenutno za SAK 2. mesto.

Med poznavalci nogometa je Slovenski atletski klub letošnji veliki favorit za vstop v deželno ligo. Tudi gledalci in navijači SAK so mnenja, da je moštvo doseglo določeno raven, ki je ostala moštva ne dosega. No, ne bi bilo najbolj ugodno, če bi začeli poveličevati slovenske nogometaše in če bi imeli slovensko enajsterico za nepremagljivo. Gotovo pa se vsi skupaj veselimo, da ima SAK odlične rezultate in naša skupna želja je, da bi se ti rezultati nadaljevali. Bodimo prepričani, da bodo igralci še naprej dali od sebe vse in skušali obdržati odlično serijo rezultatov.

Kako pa bi lahko pomagali k

uspehu mi? Z akcijo Našega tednika 1000 X 200 (upam, da ste svojo podporo že prenakazali na Zvezo slov. zadrug, ktoštev. 33472). Z vašo podporo boste gmotno pomagali uspešnemu klubu, ki je potreben vaše pomoči.

Da, tudi vaš obisk tekem Slovenskega atletskega kluba, je moštvo v velik o pomoč. Z vašo prisotnostjo slovenski nogometaši vidijo in vedo, da se lahko zanesejo na vas, da jim zaupate. Zato so navijači, prijatelji SAK prisrčno vabjeni na tekme SAK, zlasti tekme, ki jih ima SAK na Košatovem igrišču. Z vašim obiskom nudite našemu slovenskemu klubu dvojno pomoč, gmotno in moralno. Zato vas vse pozivamo in vas vabimo, pridite v nedeljo vsi na Košatovo igrišče (tekma se bo začela ob 15.15) in pomagajte SAK, da bo lahko nadaljeval uspešno in odlično serijo rezultatov.